

ARCHEOLOGIENOTA HAASRODE - BLANDENSTRAAT

J. CLAESEN, B. VAN GENECHTEN,
E. AUDENAERT & K. BOUCKAERT

SEPTEMBER 2020

Titel

Archeologienota zonder ingreep in de bodem. Haasrode - Blandenstraat

Auteur(s)

Jan Claesen, Ben Van Genechten,
Evelien Audenaert & Kevin Bouckaert

Projectnummer

2020D237

Plaats en datum

Kortenaken, september 2020

Reeks en nummer

ARCHEBO rapport 2020D237
ISSN 2034-5615

© 2020 ARCHEBO bvba

ARCHEBO aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd of aangepast worden, opgeslagen worden in een geautomatiseerd gegevensbestand, en/of openbaar gemaakt worden in enige vorm of wijze ook, elektronisch, mechanisch, door fotokopie of enige andere wijze, zonder voorafgaandelijke toestemming van de opdrachtgever.

INHOUD

1	Inleiding	4
1.1	<i>Algemeen</i>	<i>4</i>
1.2	<i>Beschrijving onderzoeksoopdracht</i>	<i>4</i>
1.3	<i>Doelstellingen</i>	<i>7</i>
1.4	<i>Randvoorwaarden.....</i>	<i>7</i>
1.5	<i>Onderzoeksvragen</i>	<i>7</i>
2	Huidige & toekomstige situatie	8
2.1	<i>Huidige situatie</i>	<i>8</i>
2.2	<i>Toekomstige situatie</i>	<i>9</i>
3	Bureauonderzoek	11
3.1	<i>Landschappelijke & bodemkundige situering</i>	<i>11</i>
3.2	<i>Archeologische en erfgoedkundige data.....</i>	<i>19</i>
3.3	<i>Historiek en cartografische bronnen</i>	<i>22</i>
3.4	<i>Archeologische verwachting</i>	<i>34</i>
4	Resultaten bureauonderzoek	35
4.1	<i>Algemeen</i>	<i>35</i>
4.2	<i>Beantwoording onderzoeksvragen</i>	<i>35</i>
4.3	<i>Samenvatting / assessment bureauonderzoek</i>	<i>36</i>
4.4	<i>Programma van maatregelen</i>	<i>39</i>
5	Bibliografie	40
6	Figurenlijst.....	41
7	Plannenlijst.....	42

1 INLEIDING

1.1 ALGEMEEN

Bij het aanvragen van een omgevingsvergunning kan het zijn dat het toevoegen van een archeologienota aan de aanvraag verplicht wordt gesteld. De archeologienota wordt geschreven door een erkend archeoloog en bevat de resultaten van een archeologisch vooronderzoek en een advies voor vrijgave of eventueel vervolgonderzoek.

Het toevoegen van een archeologienota aan een omgevingsvergunning is afhankelijk van een aantal criteria:

- De totale oppervlakte van de percelen
- De oppervlakte van de geplande bodemingrepen
- De ruimtelijke bestemming van het terrein
- De ligging van het terrein binnen of buiten een archeologische zone of de site volgens de inventaris

Figuur 1: Criteria bij omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden

1.2 BESCHRIJVING ONDERZOEKSOPDRACHT

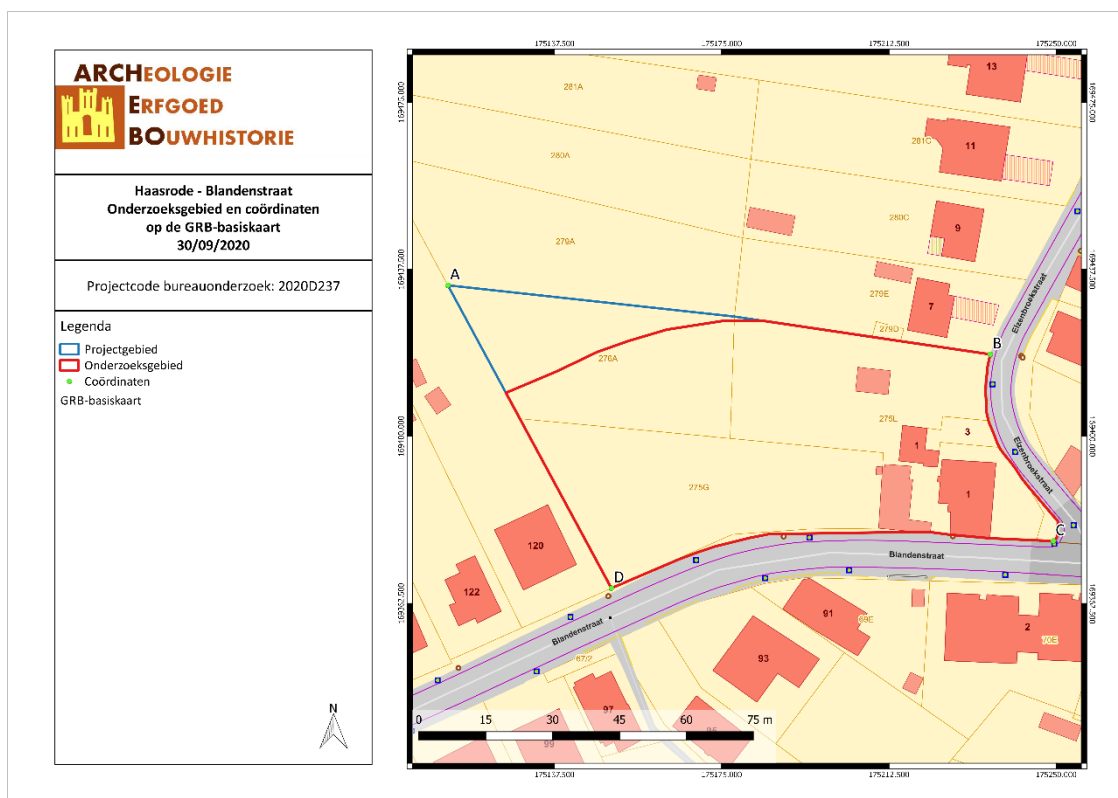
Naar aanleiding van een omgevingsvergunning heeft ARCHEBO bvba een archeologienota opgemaakt voor een projectgebied aan de kruising van de Blandenstraat met de Elzenbroekstraat 1-3 in Haasrode (Oud-Heverlee, Vlaams-Brabant). Het noordwesten van het projectgebied wordt uit de verkaveling gesloten, daarom zal in deze archeologienota een onderscheid gemaakt worden tussen het projectgebied (blauw) en het onderzoeksgebied (rood). Binnen het onderzoeksgebied zal de opdrachtgever de huidige bebouwing slopen en huidige verharding opbreken. Het terrein zal vervolgens verkaveld worden in 9 kavels, elk voorzien van een bouwzone voor open of halfopen bebouwing. Het projectgebied is ca. 5 492,159 m² groot, het onderzoeksgebied is ca. 4 828,297 m² groot.

Aangezien de aanvraag voor een omgevingsvergunning na 1 juni 2016 werd ingediend, is een archeologienota evenwel vereist, zoals vastgelegd in het Onroerenderfgoeddecreet (art. 5.4.1, 5.4.2, 5.4.8 en 5.4.9). Het bureauonderzoek werd uitgevoerd in september 2020 onder leiding van erkend

archeoloog Jan Claesen. In de onderhavige archeologienota worden de locatie van het terrein en de reeds uitgevoerde werken geanalyseerd. Deze informatie wordt samen met de resultaten van een archeologisch bureauonderzoek bestudeerd.

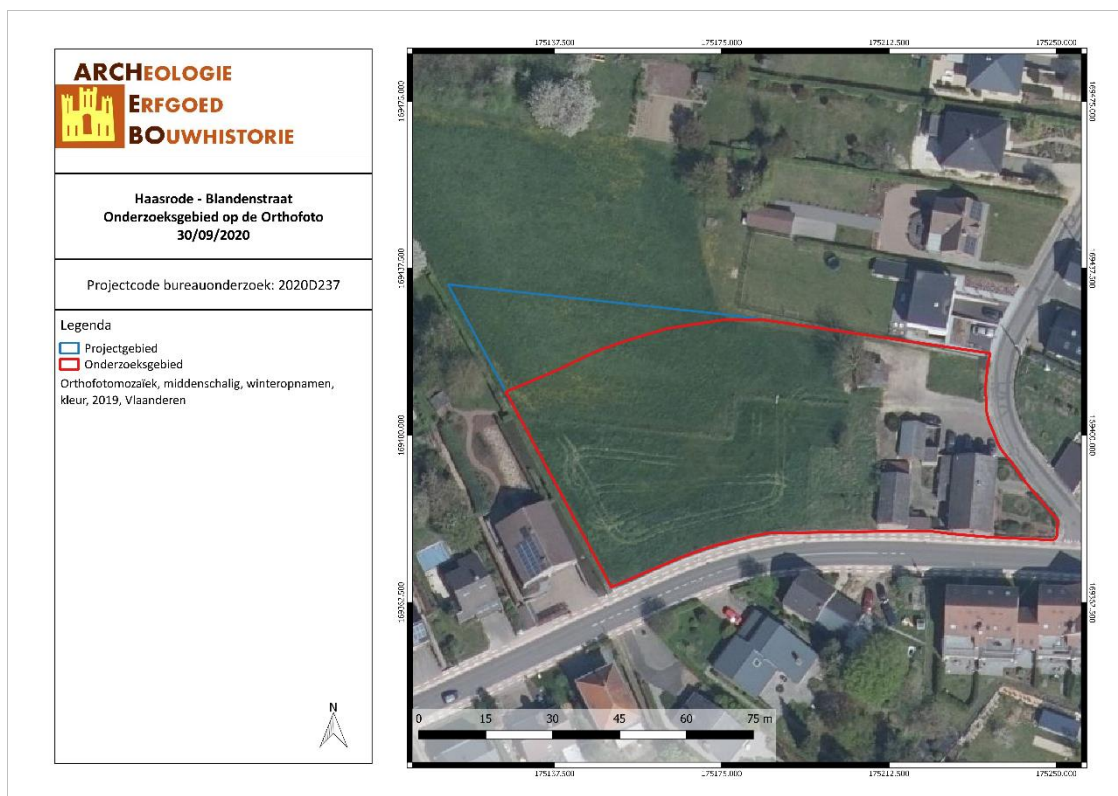
Administratieve fiche			
Naam site:	Haasrode - Blandenstraat		
Onderzoek:	Archeologienota zonder ingreep in de bodem		
Ligging:	Vlaams-Brabant, Oud-Heverlee, deelgemeente Haasrode, kruising Blandenstraat – Elzenbroekstraat 1-3		
Kadaster:	Oud-Heverlee, afdeling 4 (Haasrode), sectie B, perceelnummers 276A (deel), 275G, 275L en 278L		
Coördinaten:	A	X	175113.609
		Y	169433.908
	B	X	175235.222
		Y	169418.411
	C	X	175249.346
		Y	169376.506
	D	X	175150.273
		Y	169365.930
Uitvoerder:	ARCHEBO bvba Merelnest 5 3470 Kortenaken		
Projectcode bureauonderzoek:	2020D237		
Projectleiding:	Jan Claesen		
Erkenningsnummer projectleiding:	OE/ERK/Archeoloog/2015/00014		
Bewaarplaats archief:	Bij de opdrachtgever		
Grootte projectgebied:	Ca. 5 492,159 m ²		
Grootte onderzoeksgebied:	Ca. 4 828,297 m ²		
Uitvoeringsperiode:	Juli - september 2020		
Reden van de ingreep	Slopen huidige bebouwing, verkaveling van terrein in 9 nieuwe kavels, elk met bouwzone		
Wetenschappelijke vraagstelling:	Het doel van deze archeologienota is een archeologische evaluatie van het terrein, de geplande werken en impact op het bodemarchief.		
Termen Thesauri:	Bureauonderzoek, verstoring, slopen, verkaveling, woongebied, agrarisch gebied		

De onderstaande GRB-kadasterkaart en Orthofoto tonen het onderzoeksgebied op de meest recente stadskarten en luchtfoto's.

HABL/20/09/30/1 - Digitale aanmaak

Figuur 2: Situering van het onderzoeksgebied en de coördinaten op de GRB-kadasterkaart (Geopunt, 2020)

HABL/20/09/30/2 - Digitale aanmaak

Figuur 3: Situering van het onderzoeksgebied op Orthofoto (Geopunt, 2020)

1.3 DOELSTELLINGEN

In het kader van het Onroerenderfgoeddecreet (decreet van de Vlaamse Regering 12 juli 2013) en het Onroerenderfgoedbesluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014, is de eigenaar en gebruiker van gronden waarop zich archeologische waarden bevinden verplicht deze waarden te behoeden en beschermen voor beschadiging en vernieling. In het licht van de bestaande wetgeving heeft de opdrachtgever beslist eventuele belangrijke archeologische waarden te onderzoeken voorafgaande aan de werken. Dit kan door behoud *in situ*, als de waarden ingepast kunnen worden in de plannen, of *ex situ*, wanneer de waarden onomkeerbaar vernietigd worden. Onderdeel van de archeologienota is dat er mogelijkheden gezocht worden om *in situ* behoud te bewerkstelligen en, indien dit niet kan, er aanbevelingen worden geformuleerd voor vervolgonderzoek.

Om vast te stellen of bij werkzaamheden archeologische waarden zullen vernietigd worden, is een archeologisch onderzoek nodig. Er wordt een bureauonderzoek uitgevoerd. Op basis van bekende gegevens van bodemkaarten, uit cartografische en andere historische bronnen en eventueel voorgaand onderzoek in de directe omgeving van het onderzoeksgebied wordt een inschatting gemaakt van het archeologisch potentieel van het onderzoeksgebied. Indien uit deze desktopanalyse blijkt dat er een kans is op het aantreffen van archeologische waarden binnen het onderzoeksgebied, zal de bodem onderzocht worden op gaafheid van het bodemprofiel en de aanwezigheid van archeologische indicatoren.

1.4 RANDVOORWAARDEN

Het betreft een uitgesteld onderzoek aangezien de bestaande bebouwing in eerste instantie gesloopt moet worden vooraleer archeologisch onderzoek mogelijk is. De nutsleidingen zijn eveneens nog aanwezig en bevinden zich op een ongekende locatie en houdt hierdoor een veiligheidsrisico in. De sloop (werken aan de fundamenteën, onder het maaiveld) van de aanwezige bebouwing mag enkel uitgevoerd worden onder begeleiding van een erkend archeoloog.

1.5 ONDERZOEKSVRAGEN

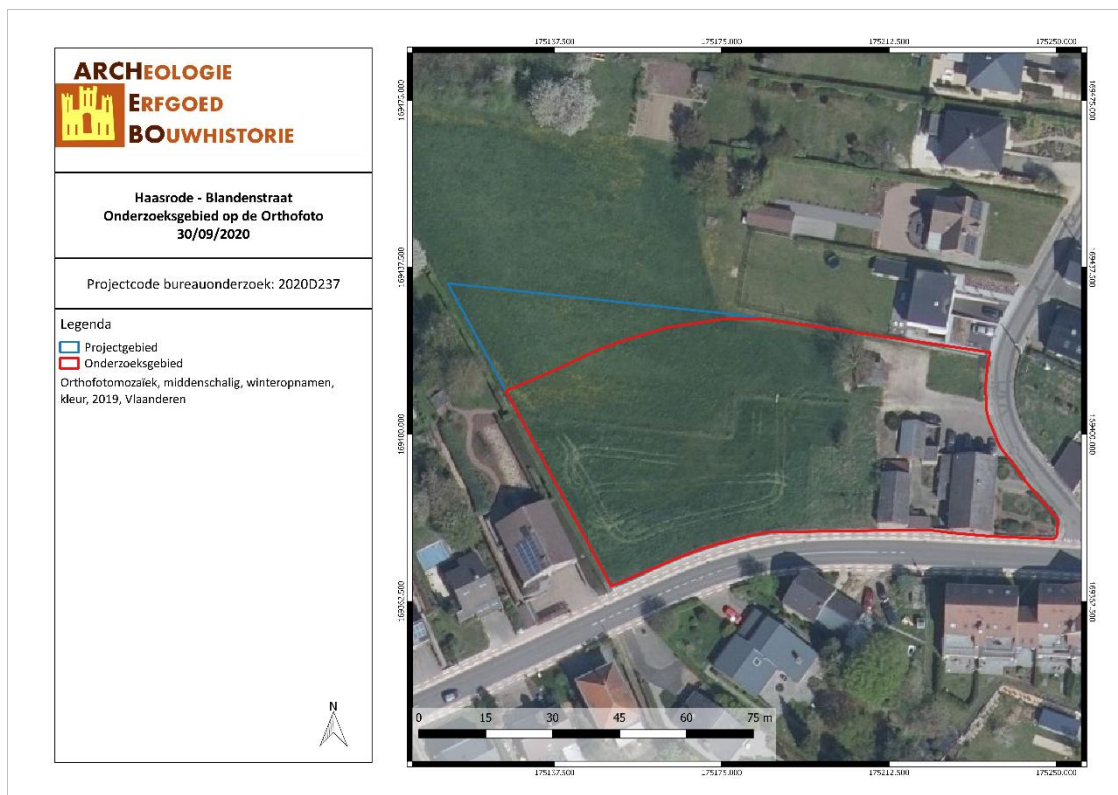
Tijdens het bureauonderzoek dienen op zijn minst onderstaande vragen beantwoord te worden:

1. *Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens?*
2. *Welke info is er nog te vinden over voormalige constructies op het terrein?*
3. *Welke archeologische structuren kunnen ter hoogte van het onderzoeksgebied verwacht worden op basis van een analyse van historisch kaart- en bronnenmateriaal?*
4. *In welke mate en in welke zones kan er een recente verstoring verwacht worden van archeologisch erfgoed?*

2 HUIDIGE & TOEKOMSTIGE SITUATIE

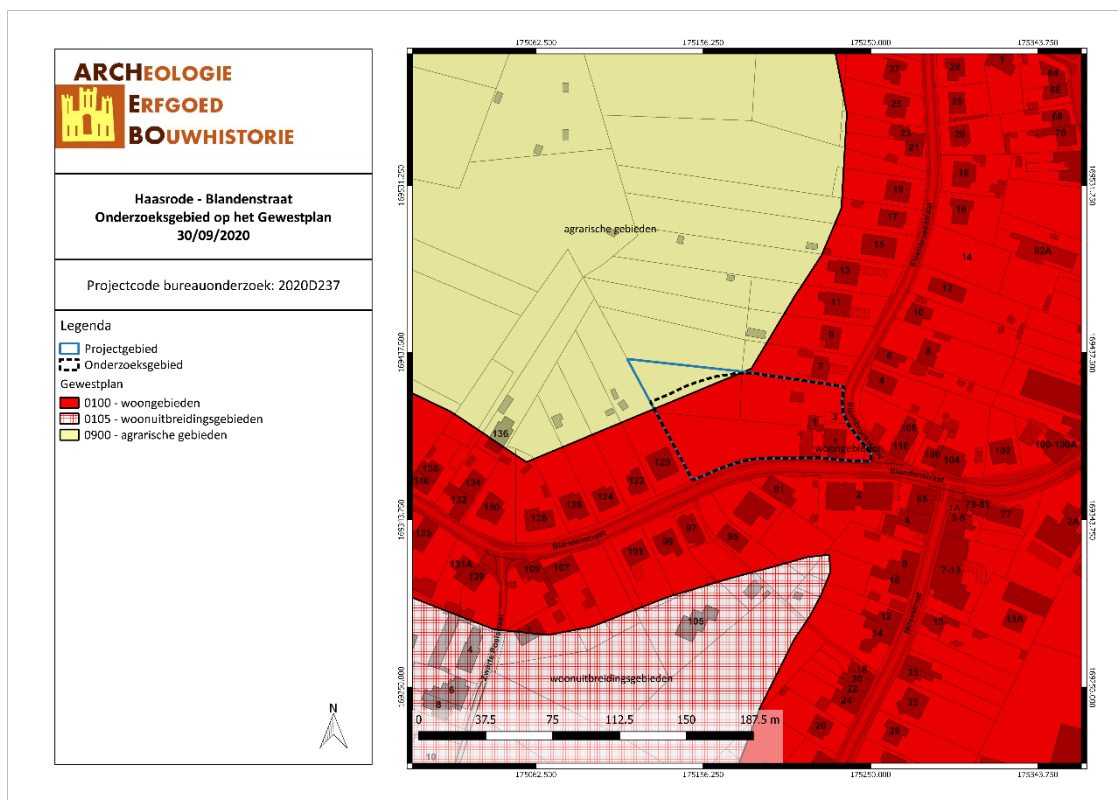
2.1 HUIDIGE SITUATIE

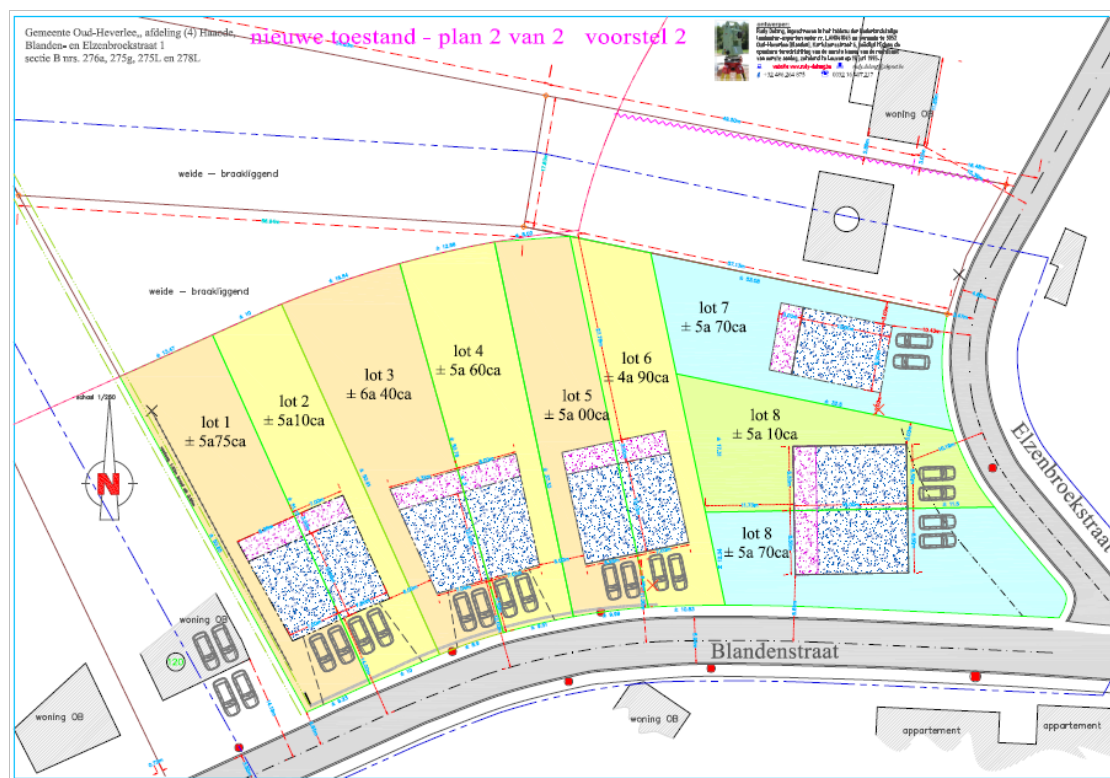
Het onderzoeksgebied is gelegen aan de kruising van de Blandenstraat met de Elzenbroekstraat (huisnummers 1 en 3) in Haasrode (Oud-Heverlee, Vlaams-Brabant). In het oosten is het onderzoeksgebied bebouwd en rond de gebouwen is de bodem verhard. Het midden en westen van het onderzoeksgebied bestaan uit akkerland. Volgens het Gewestplan ligt het onderzoeksgebied grotendeels binnen woongebieden, enkel langs de noordwestelijke grens is het terrein gekarteerd als agrarische gebieden.

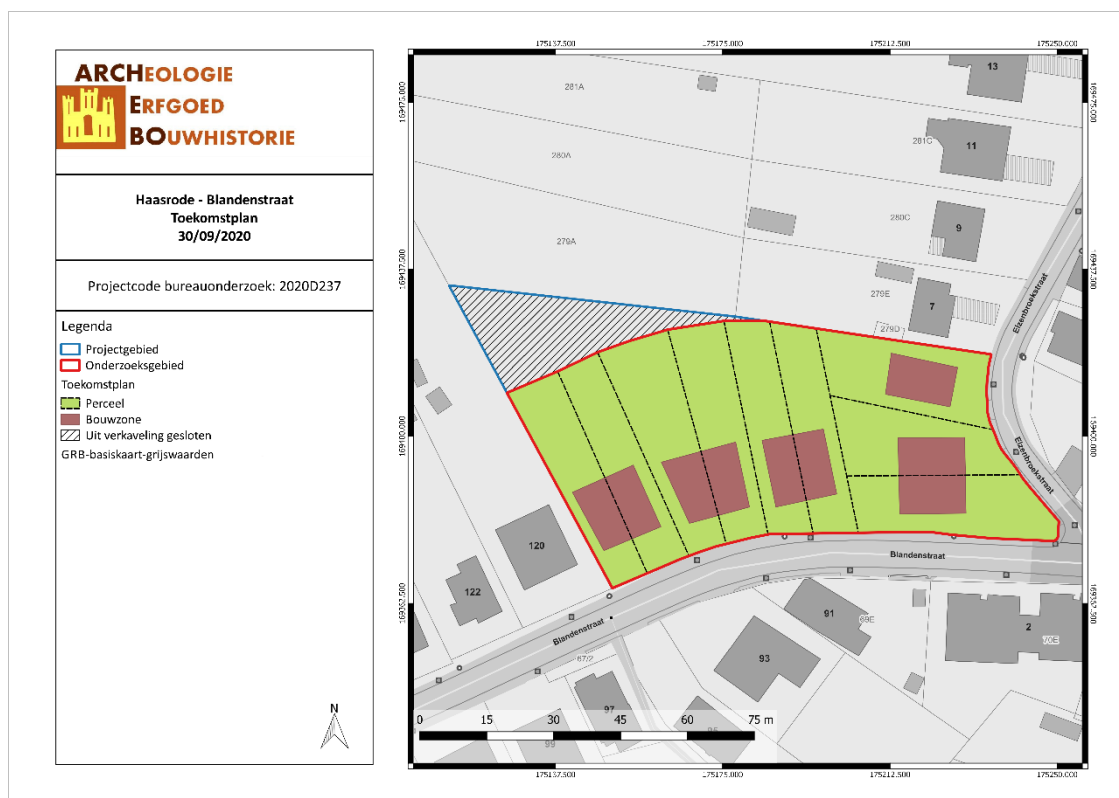
HABL/20/09/30/3 - Digitale aanmaak

Figuur 4: Situering van het onderzoeksgebied op Orthofoto (Geopunt, 2020)

Figuur 6: Plan van de geplande verkaveling (Rudy Delang, landmeter-expert, 2020)

HABL/20/09/30/5 - Digitale aanmaak

Figuur 7: Situering van het onderzoeksgebied op Toekomstplan (ARCHEBO bvba, 2020)

3 BUREAUONDERZOEK

Het doel van de bureaustudie is de aanwezigheid, aard en bewaringsomstandigheden van de archeologische monumenten te kunnen inschatten, de landschappelijke opbouw van het gebied te kennen, om de impact van de werken op het aanwezige archeologische erfgoed in te schatten en daaruit concrete aanbevelingen te formuleren voor de verdere prospectiestrategie.

In dit hoofdstuk wordt gebruik gemaakt van alle beschikbare kaarten van het plangebied, te weten de bodemkaart, geologische kaarten, bodemerosiekaart, bodemgebruikskaart en relevante historische kaarten. De Centrale Archeologische Inventaris (CAI) werd gebruikt als uitgangspunt voor de bestudering van archeologische waarden in de omgeving van het plangebied.

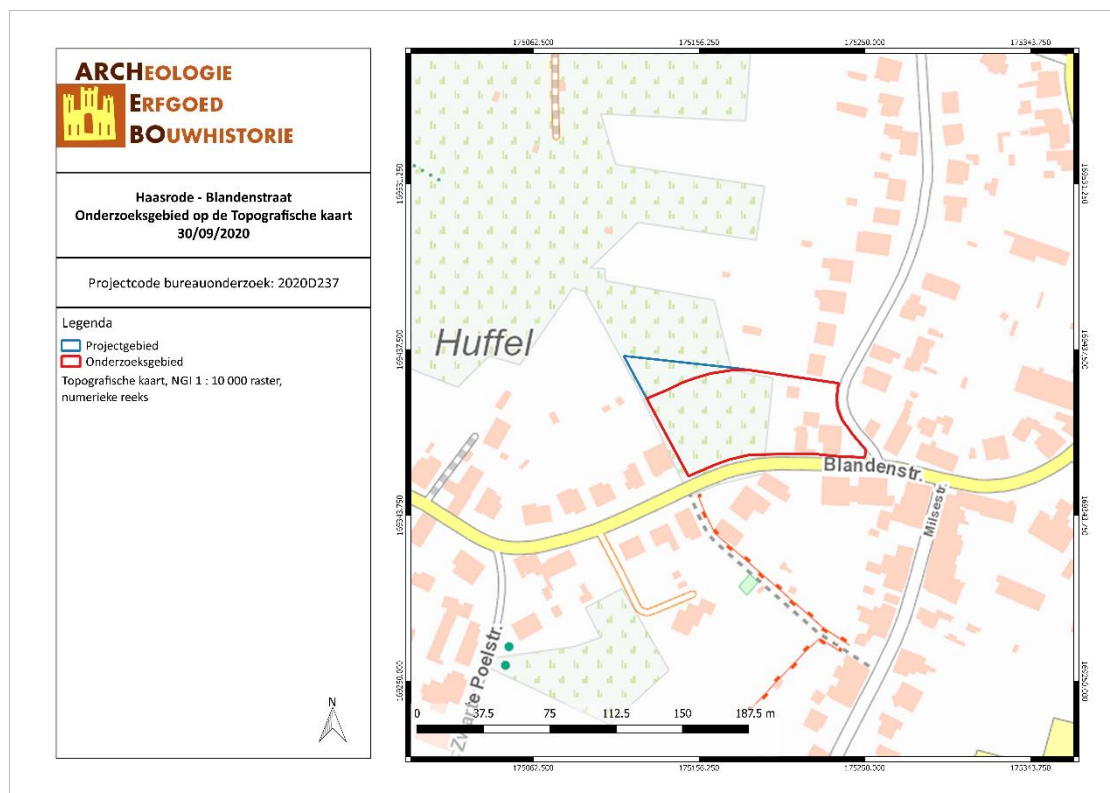
De gebruikte kaarten werden in georeferenciede vorm (Belge Lambert 1972) gebruikt in het programma QGIS. In dit programma werden de genoemde kaarten als lagen toegevoegd teneinde er de huidige en toekomstige situatie op te kunnen weergeven. Het plangebied werd bovendien op alle kaarten geplott om de oriëntatie op de kaarten te vergemakkelijken.

3.1 LANDSCHAPPELIJKE & BODEMKUNDIGE SITUERING

3.1.1 Topografische situering

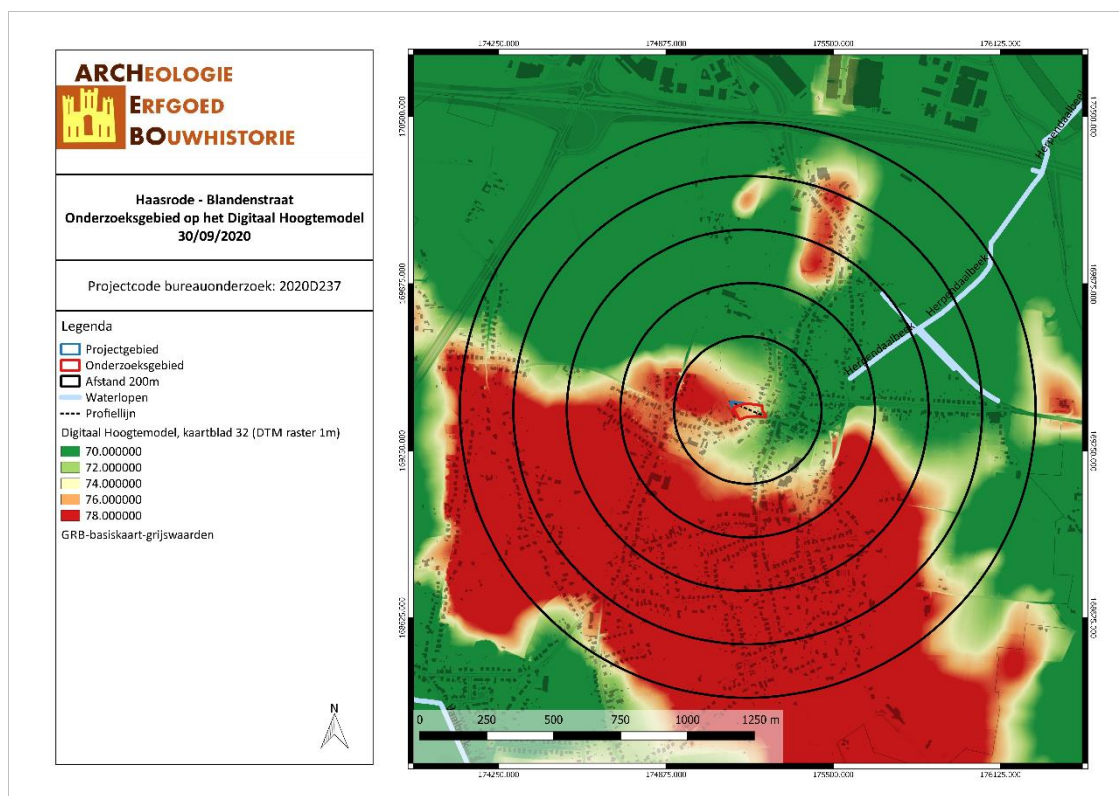
Het onderzoeksgebied ligt aan de kruising van de Blandenstraat met de Elzenbroekstraat (huisnummers 1 en 3) in Haasrode, een deelgemeente van Oud-Heverlee, een gemeente gelegen in de Belgische provincie Vlaams-Brabant. De gemeente Oud-Heverlee bestaat uit de deelgemeenten Oud-Heverlee, Sint-Joris-Weert, Blanden, Haasrode en Vaalbeek en grenst aan de gemeenten Huldenberg, Bertem, Leuven en Bierbeek en aan de Belgische provincie Waals-Brabant. Het onderzoeksgebied ligt op een oost-gerichte helling aan de Herpendaalbeek-vallei. De Herpendaalbeek stroomt ca. 300m ten oostnoordoosten van het onderzoeksgebied. Kadastraal ligt het terrein in Oud-Heverlee, afdeling 4 (Haasrode), sectie B, perceelnummers 276A (deel), 275G, 275L en 278L.

Gezien de topografische ligging op een oost-gerichte helling is er een verwachting op Steentijd. Bijkomstig ligt het onderzoeksgebied in een gradiëntzone van een natte vallei naar een droog plateau. Dergelijke plaatsen zijn ideaal voor tijdelijke steentijdkampementen.

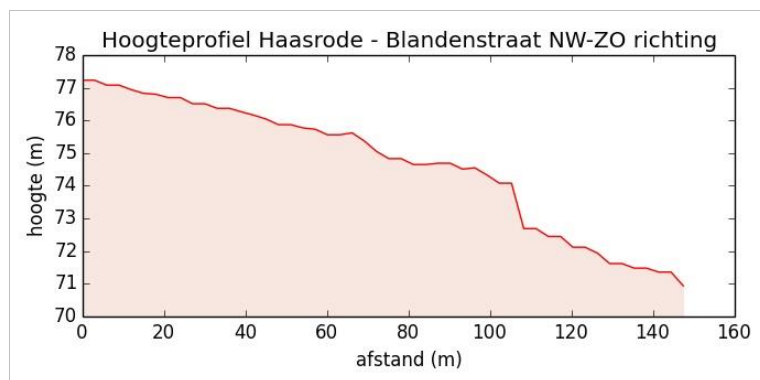
HABL/20/09/30/6 - Digitale aanmaak

Figuur 8: Topografische kaart met situering van het onderzoeksgebied (Geopunt, 2020)

HABL/20/09/30/7 - Digitale aanmaak

Figuur 9: Situering van het onderzoeksgebied op het Digitaal Hoogtemodel (Geopunt, 2020)

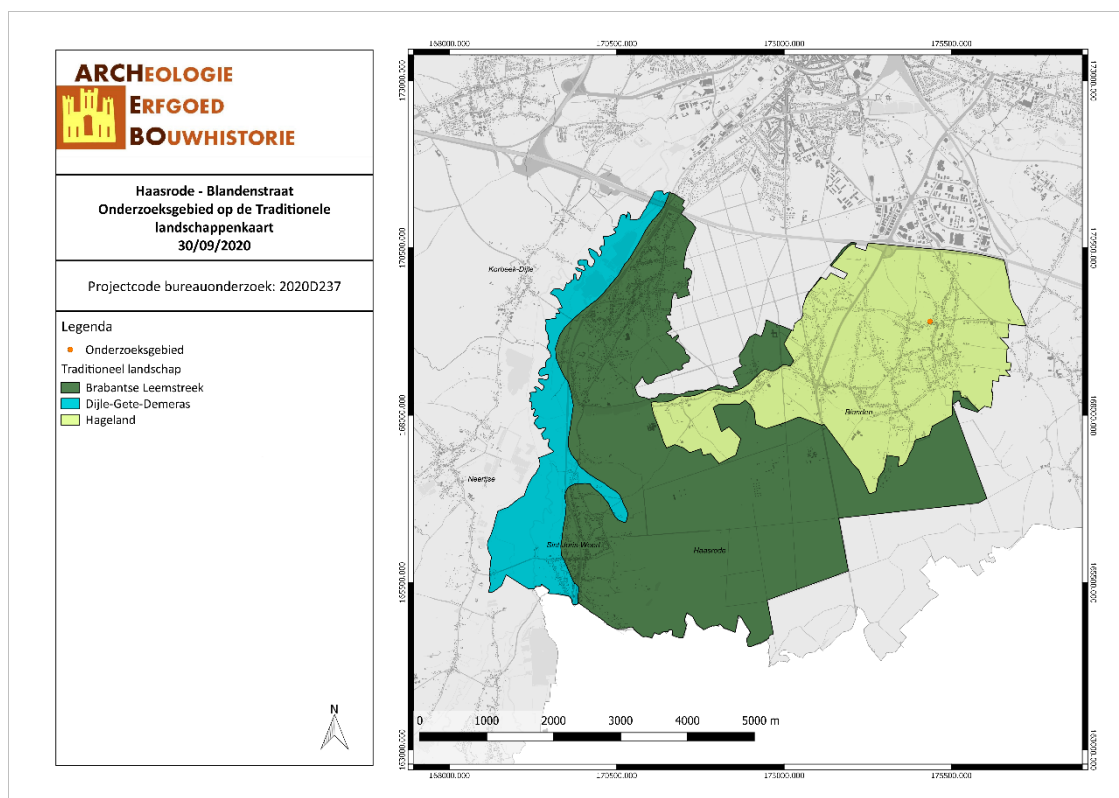

Figuur 10: Hoogteprofiel doorheen het plangebied in NW-ZO richting (Geopunt, 2020)

3.1.2 Geologie & landschap

3.1.2.1 Fysisch geografisch

Het onderzoeksgebied is volgens de Traditionele Landschappenkaart gekarteerd als 'Hageland'. De gehele gemeente Oud-Heverlee wordt gekarteerd als Dijle-Gete-Demeras, Brabantse Leemstreek en Hageland.

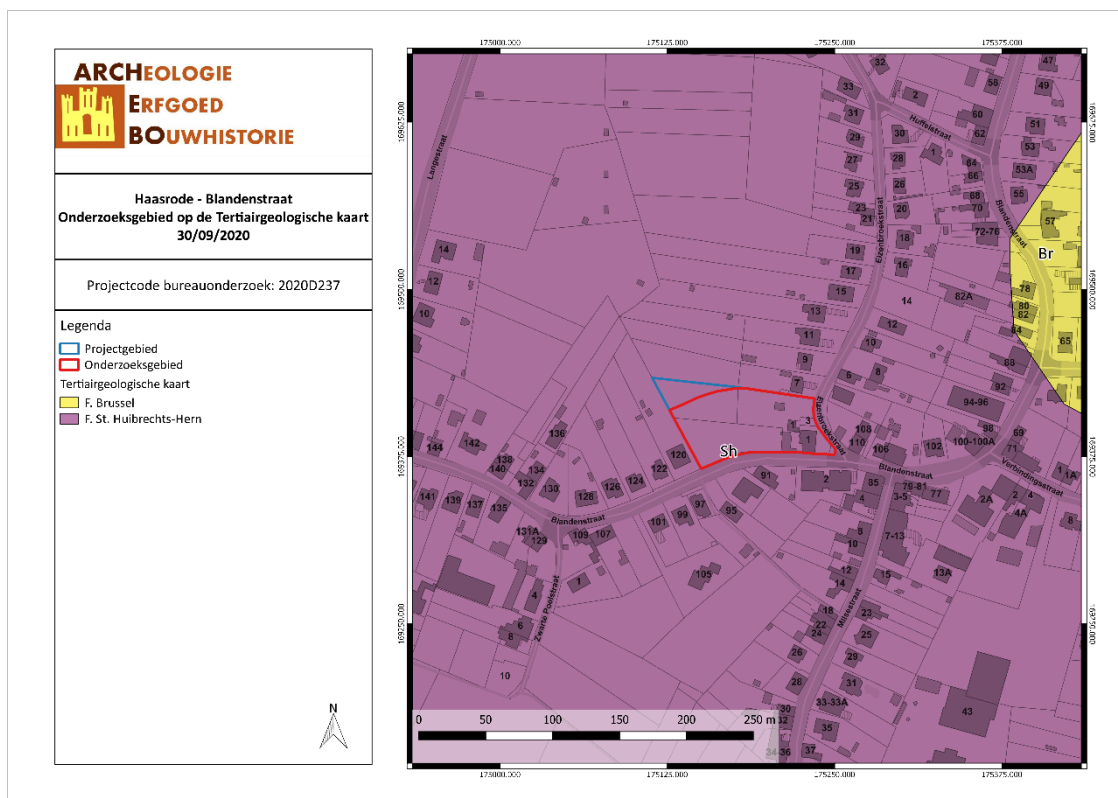

HABL/20/09/30/8 - Digitale aanmaak

Figuur 11: Oud-Heverlee aangegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Geopunt, 2020)

3.1.2.2 Paleogeen & neogeen (Tertiair)

Op basis van de Databank Ondergrond Vlaanderen bevindt het onderzoeksgebied zich binnen de **Formatie van Sint-Huibrechts-Hern**. Deze formatie bestaat uit grijsgroen zeer fijn zand en is glimmerrijk en klei- en glauconiethoudend.¹

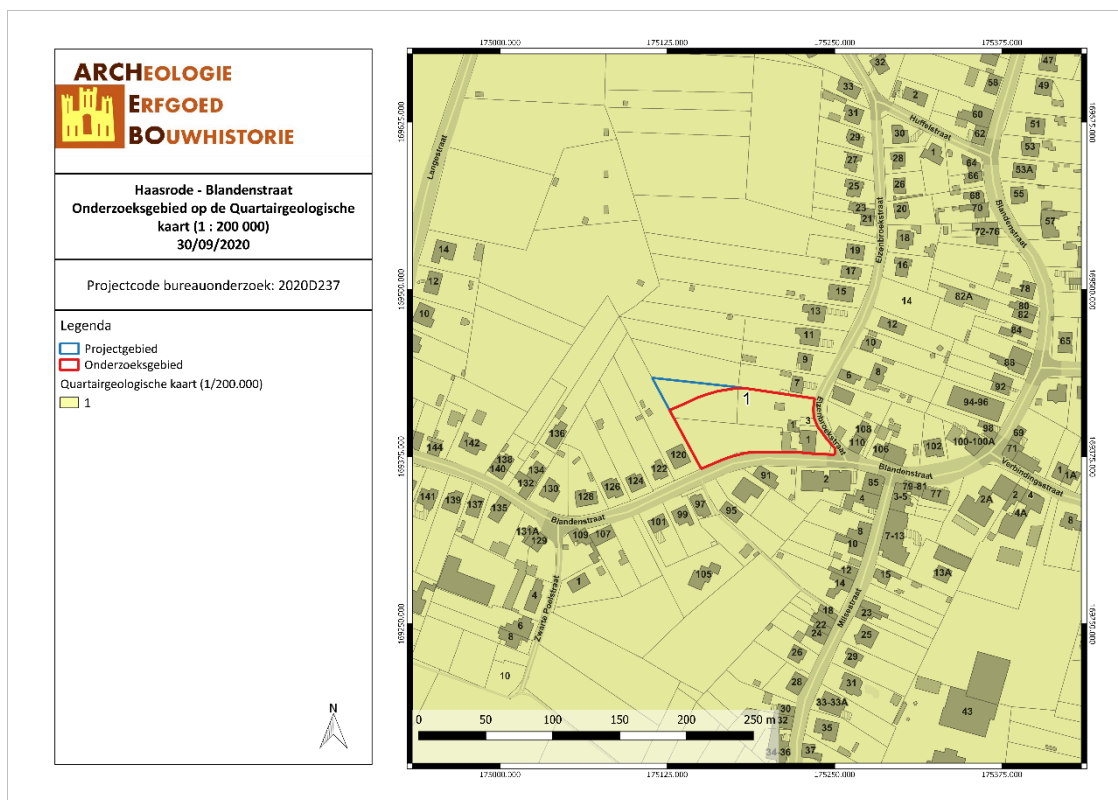
HABL/20/09/30/9 - Digitale aanmaak

Figuur 12: Situering van het onderzoeksgebied op de Tertiairgeologische kaart (DOV, 2020)

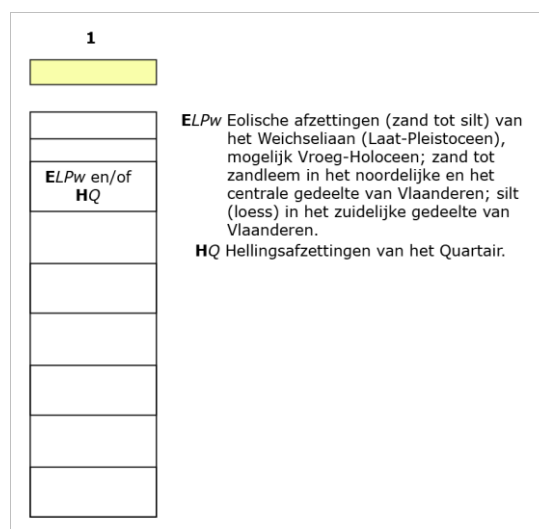
3.1.2.3 Quartair

Volgens de quartairgeologische kaart (1/200.000) bevindt het onderzoeksgebied zich volledig binnen type 1. Dit type bestaat uit hellingsafzettingen van het Quartair en/of eolische afzettingen van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen), mogelijk Vroeg-Holoceen. De eolische afzettingen bestaan uit silt (loess) in het zuidelijke gedeelte van Vlaanderen.

¹ Pieter Laga, Stephen Louwyte, en Stéphane Geets, 'Paleogene and Neogene lithostratigraphic units (Belgium)', *Geologica Belgica*, 4/1-2 (2001): 142.

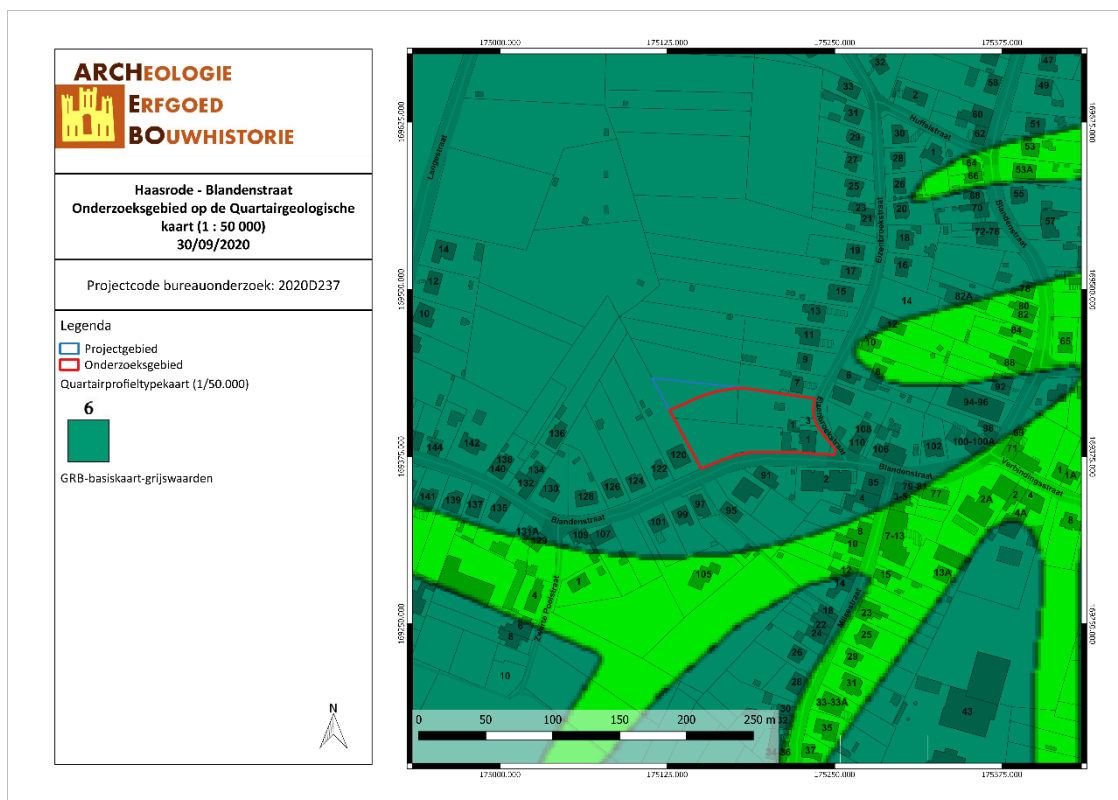
Figuur 13: Situering van het onderzoeksgebied op de Quartairgeologische kaart 1/200.000 (DOV, 2020)

Figuur 14: Uitleg van het type volgens de quartairgeologische kaart, schaal 1/200.000 (DOV, 2020)

Volgens de quartairgeologische kaart (1/50.000) kent het onderzoeksgebied type 6, dat bestaat uit zandleemafzettingen.²

² E. Goossens, *Toelichting bij de Quartairgeologische kaart - Kaartblad 32 Leuven*, Quartairgeologische Kaart (Leuven: Vlaamse Overheid Dienst Natuurlijke Rijkdommen, 2007), 29.

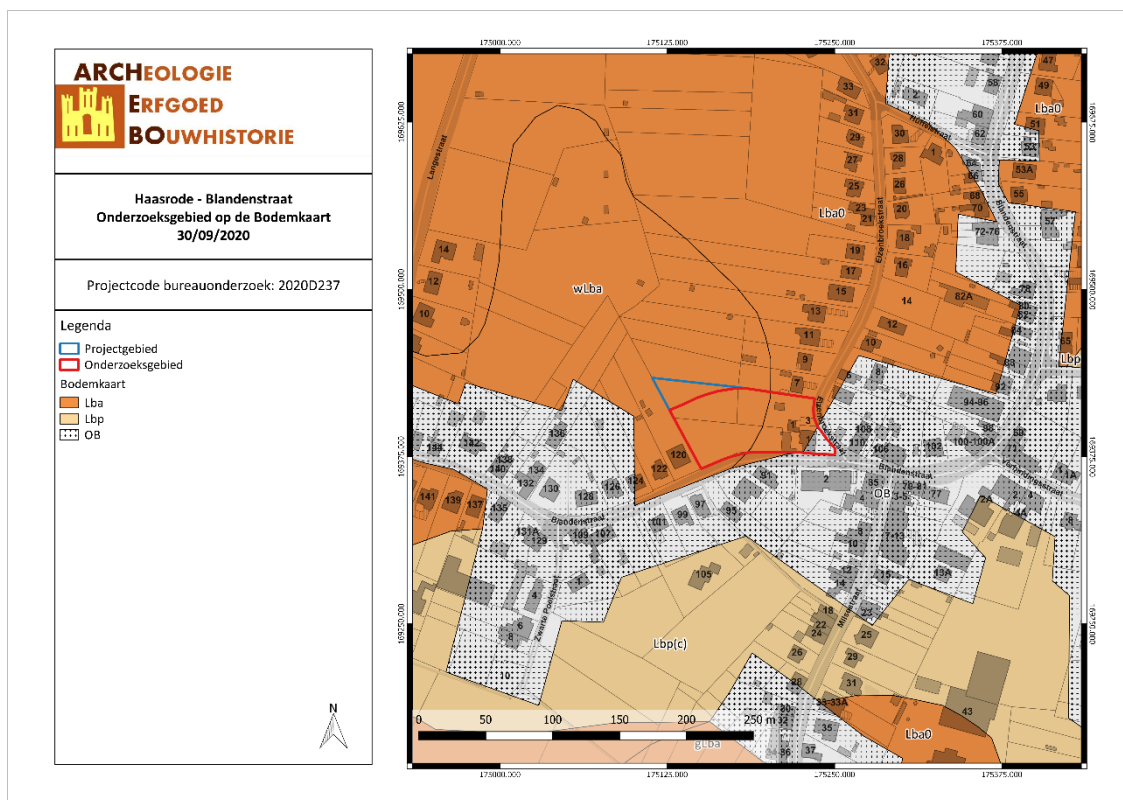
HABL/20/09/30/11 - Digitale aanmaak

Figuur 15: Situering van het onderzoeksgebied op de Quartaargeologische kaart 1/50.000 (DOV, 2020)

3.1.2.4 Bodem, bodemkundig booronderzoek, erosie & bodemgebruik

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen wordt het onderzoeksgebied omschreven als **wLba** (droge zandleemgronden met een textuur B horizont en een klei-zandsubstraat), **Lba0** (droge zandleemgronden met een textuur B horizont en een dikke A horizont (> 40cm dik)) en **OB** (bebouwde zone). Lba-bodems zijn droge zandleemgronden met een textuur B horizont. De Ap is ongeveer 25cm dik, donkerbruin van kleur, matig humeus en rust op een zwak humeuze bruinachtige overgangshorizont die 30 à 40cm dik is. Onder de overgangshorizont bevindt zich de bruinere, meer kleiige textuur B horizont. Roestverschijnselen komen dieper van 120cm voor.³

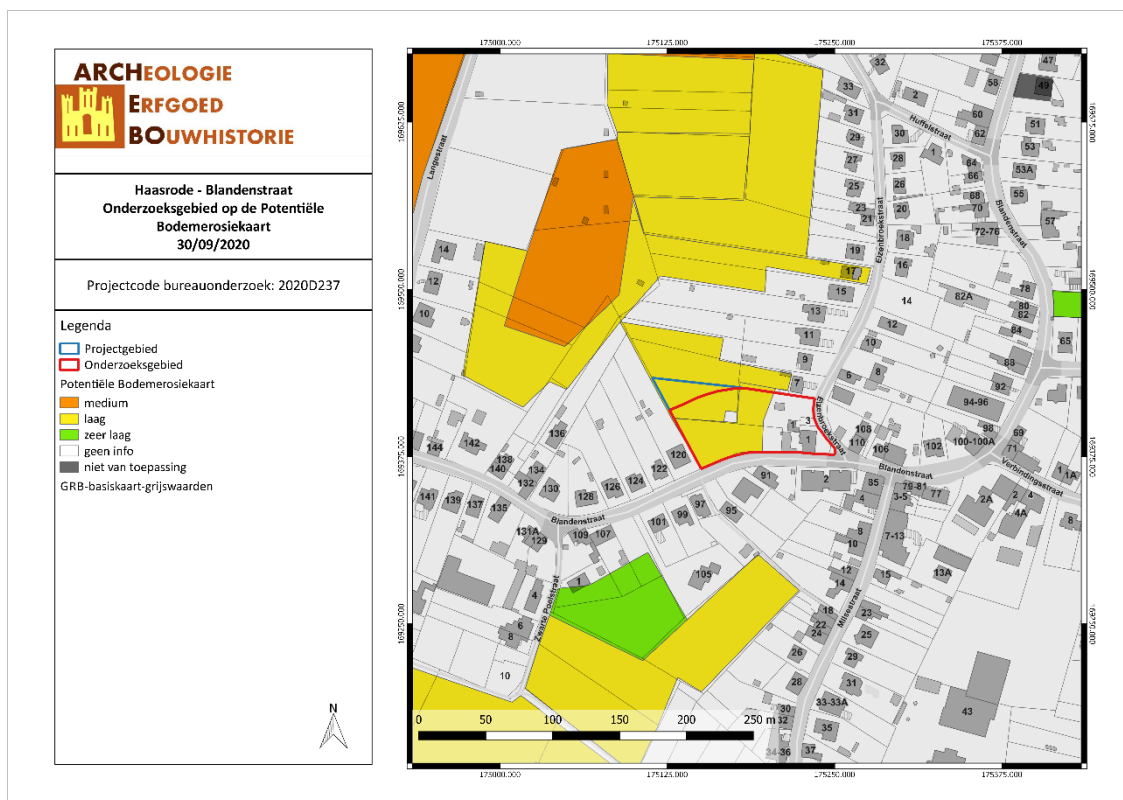
³ E. Van Ranst en C. Sys, *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1 : 20 000)* (Gent: Laboratorium voor Bodemkunde - Universiteit Gent, 2000), 229, 231, 267.

HABL/20/09/30/12 - Digitale aanmaak

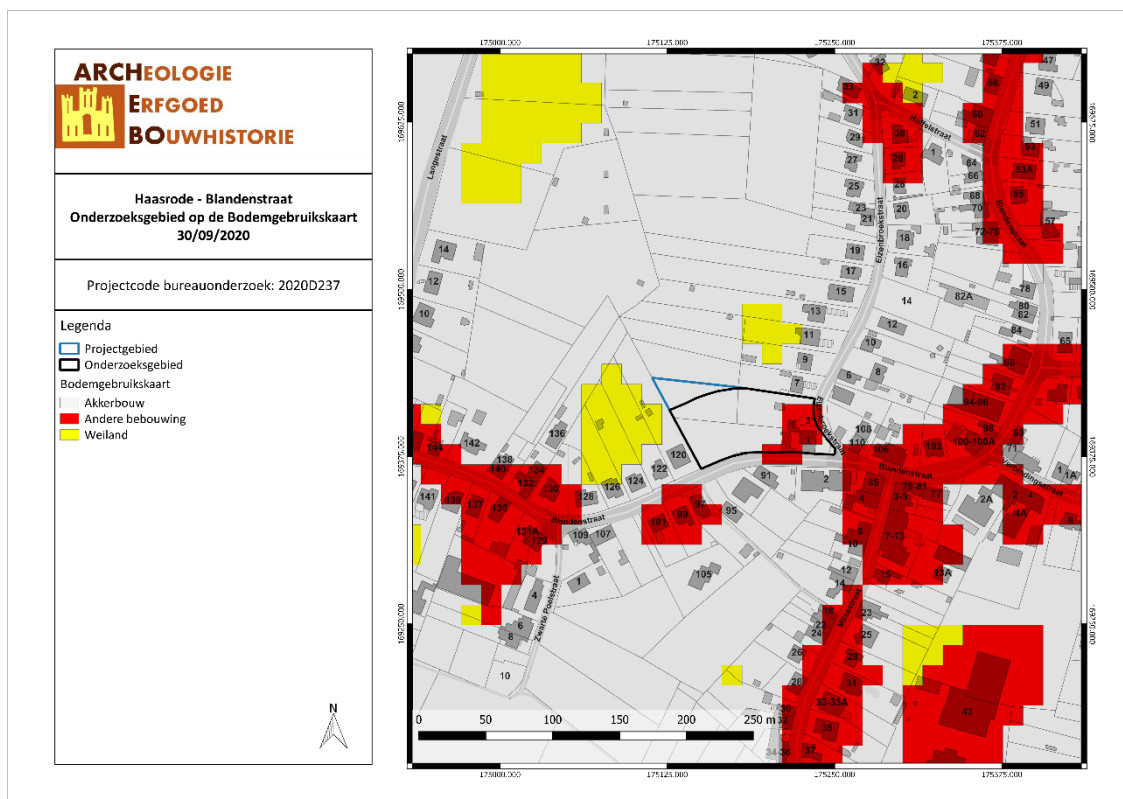
Figuur 16: Situering van het onderzoeksgebied op de bodemkaart Vlaanderen (DOV, 2020)

Op de Potentiële bodemerosiekaart is het westen en midden van het onderzoeksgebied grotendeels gekarteerd als laag, over het oosten en een kleiner deel in midden van het terrein is geen informatie beschikbaar. Volgens de bodemgebruiksaanalyse ligt het onderzoeksgebied binnen akkerbouw en andere bebouwing.

HABL/20/09/30/13 - Digitale aanmaak

Figuur 17: Situering van het onderzoeksgebied op de potentiële bodemerosiekaart (Geopunt, 2020)

HABL/20/09/30/14 - Digitale aanmaak

Figuur 18: Situering van het onderzoeksgebied op de bodemgebruiksaan (Geopunt, 2020)

3.2 ARCHEOLOGISCHE EN ERFGOEDKUNDIGE DATA

3.2.1 Centrale Archeologische Inventaris (CAI)

Net ten noorden van het onderzoeksgebied ligt **CAI 222770**. Binnen deze locatie kunnen sporen van een 18de-eeuws Frans kampement aangetroffen worden. Ca. 100m ten noordwesten van het onderzoeksgebied is een bommenwerper uit de 20ste eeuw aangetroffen (**CAI 222886**). Zo'n 200m ten noordnoordoosten van het onderzoeksgebied bevindt zich de crashsite van de Halifax Mk II JB 873 EY-J (**CAI 209149**). Binnen deze locatie stortte het staartstuk en het achterste gedeelte neer van de romp van de bommenwerper. De ene motor viel op de schuur van een huis (Blandenstraat 74), de andere motor viel op een huis. Het voorste gedeelte met de cockpit viel in een weide (Herpendaalstraat). Hier werden ook de lichamen van twee bemanningsleden gevonden. Ze werden begraven op het kerkhof van Haasrode.

Tussen ca. 400 en 1000m ten noorden van het onderzoeksgebied bevinden zich vijf CAI-locaties. Het betreft:

- **CAI 15110**: één Siegburg scherf uit de Late Middeleeuwen en aardewerk uit de 17de eeuw, aangetroffen tijdens een veldprospectie
- **CAI 15101**: een concentratie dakpanfragmenten en een fragment van een Tiense wrijfschaal uit de Midden-Romeinse Tijd, aardewerk uit de 17de eeuw, de locatie van een galg uit de 17de eeuw (op dergelijke galgenvelden kunnen eveneens begravingen verwacht worden) en een onbepaald spoor uit de 18de eeuw (op de Villaretkaart aangeduid met "Torture" en zichtbaar als een vierhoek op het DHM en 19de eeuwse kaarten)
- **CAI 222885**: een bommenwerper uit de 20ste eeuw
- **CAI 15100**: aardewerk en bouw materiaal uit de Romeinse Tijd (twee terra sigillata fragmenten, een randfragment van een dolium (mogelijks Hofheim 78), een randfragment van een bekertje, een randfragment van Tiense productie (wit) en vele dakpanfragmenten, aardewerk uit Tienen uit de Middeleeuwen, Raeren uit de 16de-17de eeuw en Majolica uit de 17de-18de eeuw, aangetroffen tijdens een veldprospectie)
- **CAI 209160**: crashsite van de Sterling Mk III BK813 WP-O van het No 90 RAF Squadron, neergestort op 4 of 25 juni 1943, de 6 bemanningsleden werden begraven op het kerkhof van Haasrode

Tussen ca. 600 en 1200m ten noordoosten van het onderzoeksgebied zijn vier CAI-locaties gekend:

- **CAI 15105**: 2 neolithische artefacten uit het Neolithicum, 1 gepolijste bijl uit het Laat-Neolithicum en een scherf aardewerk uit de Late Middeleeuwen, aangetroffen tijdens veldprospectie
- **CAI 15106**: 1 afslag in zandsteen uit de Steentijd, drie Siegburg fragmenten en twee Langerwehe fragmenten uit de Late Middeleeuwen, één fragment steengoed uit de 15de-16de eeuw en één Raeren scherf uit de 16de eeuw, aangetroffen tijdens een veldprospectie
- **CAI 15104**: één scherf van voor 1150 en steengoed uit de 16de eeuw, gevonden tijdens veldprospectie
- **CAI 15102**: drie fragmenten Langerwehe, een Siegburg scherf en een dun scherfje materiaal uit de Late Middeleeuwen en drie stukjes Patacon uit de 16de-18de eeuw, gevonden tijdens een veldprospectie

Ten zuiden van het onderzoeksgebied bevinden zich drie CAI-locaties. Het betreft:

- **CAI 3957**: Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw uit de 16de eeuw
- **CAI 208979**: locatie van geschut ingezet tegen de Fransen op 22/03/1793 ter hoogte van de Naamsesteenweg

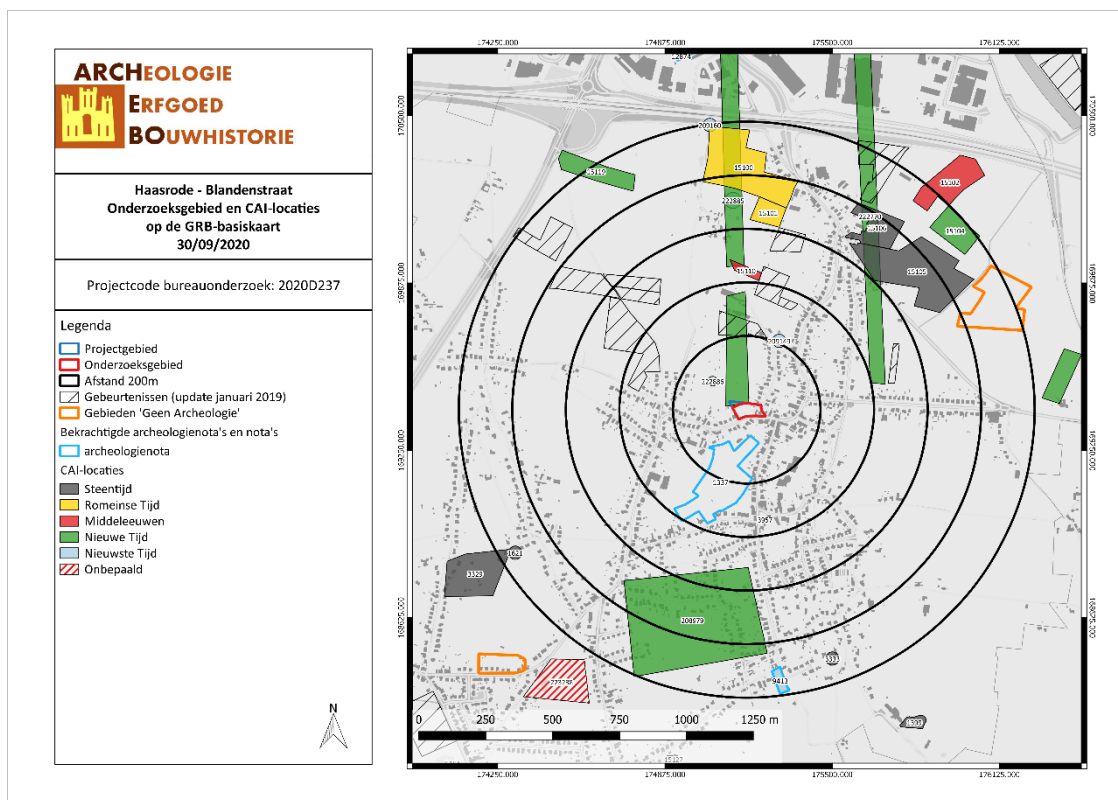
- **CAI 223878:** enkele recente sporen uit de Nieuwste Tijd, aangetroffen tijdens een mechanische prospectie
- **CAI 3333:** een weinig geschonden subdriehoekige vuistbijl uit grijs gevlekte vuursteen met grijs-bruine patina en met een plano-convexe doorsnede, daterend uit het Oud-Paleolithicum en een klein ensemble van artefacten uit de Steentijd waarin naast silex ook een weinig wommersom voorkomt, de meeste stukken vertonen een witte patina, hoewel ook artefacten zonder patina aanwezig zijn (Wommersom heeft geen patina)

Ca. 950-1000m ten zuidwesten van het onderzoeksgebied bevinden zich de CAI-locaties 1621 en 3329.

- **CAI 1621:** een enkelvoudige convexe boordschrabber uit het Oud-Paleolithicum uit silex met witte patina en corrosie, aangetroffen tijdens een veldprospectie
- **CAI 3329:** ca. 250 lithische artefacten uit het Neolithicum (hoofdzakelijk in zwartgrijze silex, meestal wit gepatineerd en secundair uit een vaak licht gepatineerd wommersomkwartsiet) en een ongelijkbenige verlengde driehoek met concave basis, in grijze silex uit het Mesolithicum, aangetroffen tijdens een veldprospectie

Tenslotte is tijdens een veldprospectie ca. 850-1100m ten noordwesten van het onderzoeksgebied een scherp aardewerk aangetroffen die dateert van voor 1550 (**CAI 15119**).

CAI-Locatie	Beschrijving	Datering
223878	Enkele recente sporen	Nieuwste Tijd
208979	Vermoedelijke locatie van de Oostenrijkse artillerie	Nieuwe Tijd
15101	Aardewerk, bouw materiaal	Romeinse Tijd
15102	Aardewerk	Middeleeuwen
15104	Aardewerk	Nieuwe Tijd
15105	Lithisch materiaal	Steentijd
15106	Lithisch materiaal	Steentijd
15110	Aardewerk	Middeleeuwen
15119	Aardewerk	Nieuwe Tijd
3333	Lithisch materiaal	Steentijd
1621	Lithisch materiaal	Steentijd
222770	Frans kampement	Nieuwe Tijd
3957	Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw	Nieuwe Tijd
15100	Aardewerk en bouw materiaal	Romeinse Tijd
3329	Lithisch materiaal	Steentijd
222885	Crashsite	Nieuwste Tijd
222886	Crashsite	Nieuwste Tijd
209149	Crashsite Halifax Mk II JB 873 EY-J	Nieuwste Tijd
209160	Crashsite Sterling Mk III BK813 WP-O	Nieuwste Tijd

HABL/20/09/30/15 - Digitale aanmaak

Figuur 19: Kaart met aanduiding van het onderzoeksgebied en de vondstlocaties uit de CAI (CAI, 2020)

3.2.2 Bekrachtigde archeologienota's en nota's

In 2016 heeft Studiebureau Archeologie bvba een archeologienota geschreven n.a.v. een verkaveling ter hoogte van de Kerkstraat in Oud-Heverlee (ID 1337). O.b.v. de resultaten van het bureauonderzoek kon de aan- of afwezigheid van archeologische sites binnen het projectgebied niet met zekerheid aangetoond worden. In de omgeving van het projectgebied zijn reeds meerdere archeologische vondsten aangetroffen. Er werd dan ook een vervolgonderzoek in de vorm van een proefsleuvenonderzoek geadviseerd.⁴

In november 2018 heeft ABO nv een archeologienota opgesteld voor een projectgebied aan de Milsestraat in Oud-Heverlee (ID 9413). De archeologienota bestaat uit de resultaten van een bureauonderzoek, van landschappelijke boringen en van een proefsleuvenonderzoek. Na het bureauonderzoek was er een matige tot hoge verwachting voor het aantreffen van archeologische waarden. Het landschappelijk booronderzoek heeft aangetoond dat het projectgebied een geroerde B horizont heeft, waardoor het potentieel op Steentijdsites gering werd ingeschat. Er werd meteen overgegaan op een proefsleuvenonderzoek, waarbij 6 recente sporen werden aangetroffen. Het terrein werd na het proefsleuvenonderzoek dan ook vrijgegeven.⁵

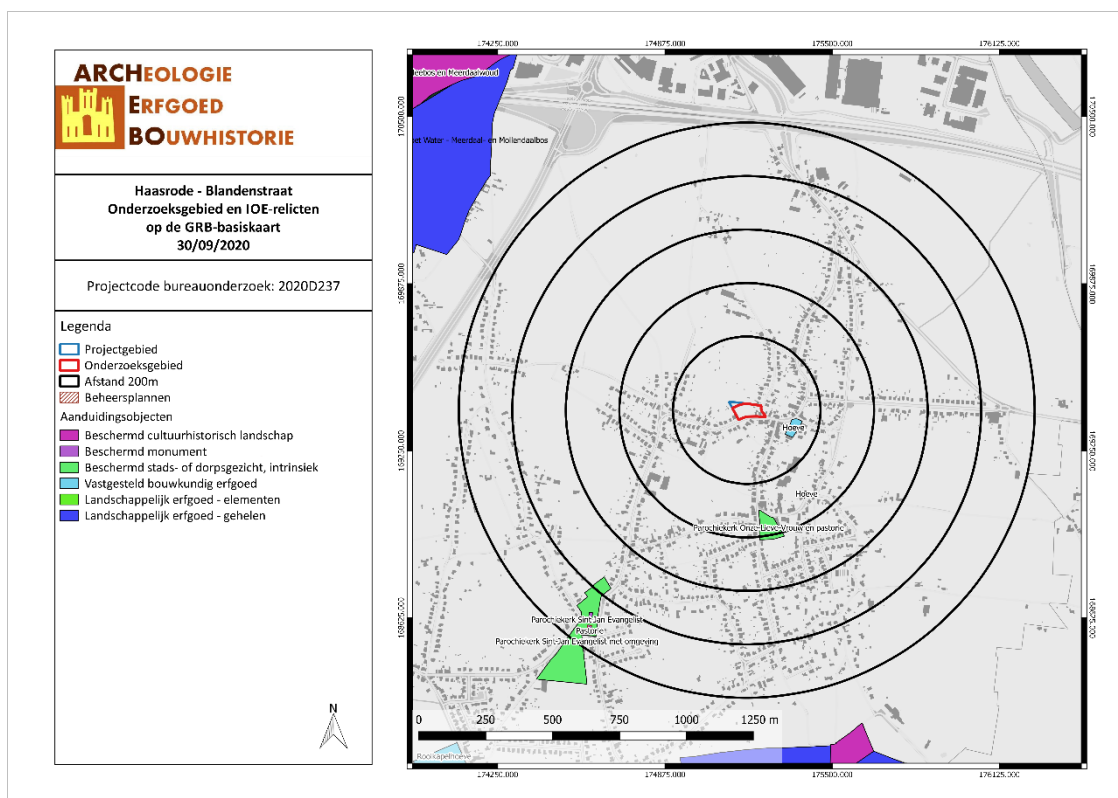
3.2.3 Inventaris Onroerend Erfgoed (IOE)

De Inventaris van het onroerend erfgoed biedt een overzicht van waardevol erfgoed in Vlaanderen. Zowel bouwkundig, archeologisch, landschappelijk als varend erfgoed zijn opgenomen in deze databank, goed voor meer dan 83.000 erfgoedobjecten in totaal. Op basis van diverse zoekcriteria kan er heel gericht naar de verschillende erfgoedobjecten gezocht worden. Erfgoedobjecten kunnen vastgesteld

⁴ Annelies De Raymaecker en Caroline Dockx, 'Archeologienota: Archeologisch bureauonderzoek aan de Kerkstraat te Haasrode', Archeologienota (Kessel-Lo: Studiebureau Archeologie bvba, 2016), 25–27.

⁵ Gabriella Kaszas en Tine Van den haute, 'Archeologische evaluatie van het bodemarchief ter hoogte van de Milsestraat 106 te Haasrode (Vlaams-Brabant)', Archeologienota - Verslag van Resultaten (Gent: ABO nv, november 2018), 87.

en/of beschermd zijn.⁶ Binnen het onderzoeksgebied bevinden zich geen vastgestelde en/of beschermde erfgoedobjecten.

Figuur 20: Kaart met situering van het onderzoeksgebied en IOE-relicten op GRB-basiskaart (IOE, 2020)

3.3 HISTORIEK EN CARTOGRAFISCHE BRONNEN

3.3.1 Onderzoek historische bronnen

Archeologische vondsten binnen het grondgebied van Haasrode bevestigen dat er reeds in de Steentijd menselijke activiteit was in Haasrode. Aan het einde van de 11de eeuw was het dorp in het bezit van baron Hendrik van Bierbeek. In 1284 heeft de Hertog van Brabant het dorp dan weer toegevoegd aan de baronie Aarschot en nog later werd het deel van het domein de Croy – Arenbergs. Bij de gemeentefusies van 1977 werd Haasrode bij Oud-Heverlee gevoegd.⁷

3.3.2 Historische situatie aan de hand van cartografische bronnen

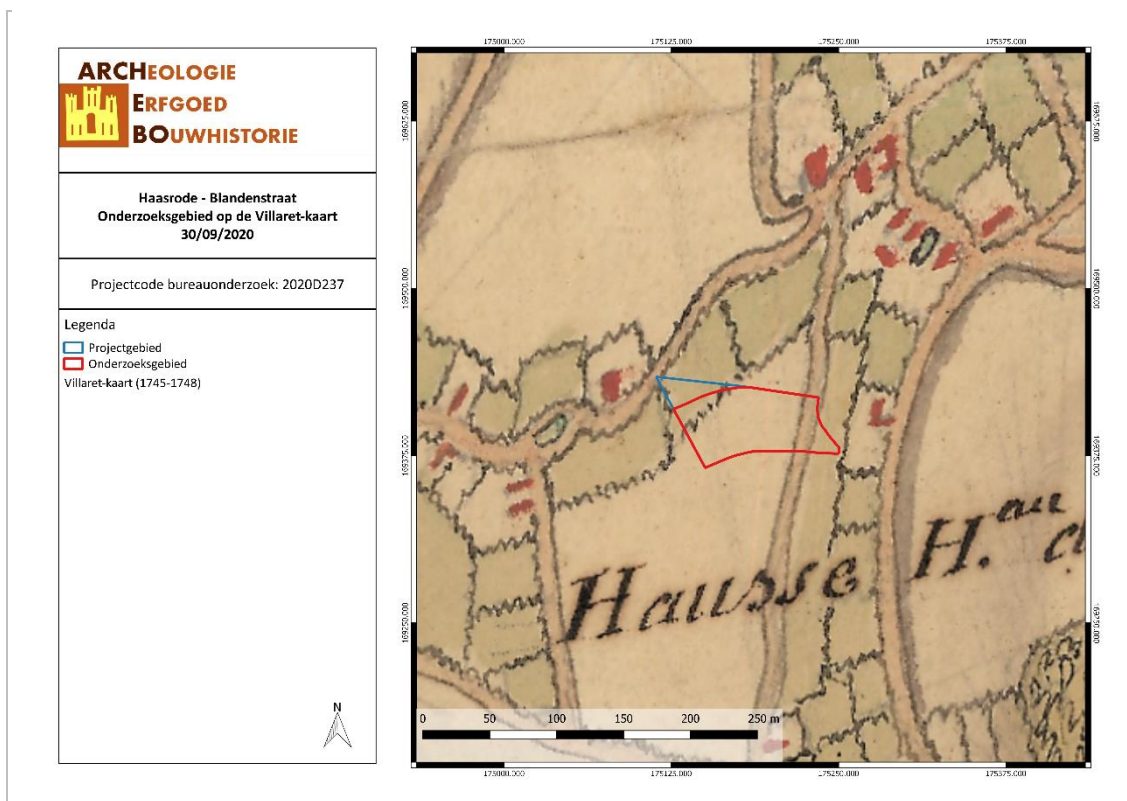
Een belangrijke bron van informatie wordt geleverd door het historisch kaartmateriaal. Dit om na te gaan of er bebouwing is geweest op het terrein in historische tijden, of dat het landgebruik van het perceel is gewijzigd doorheen de tijd. Hierbij moet wel rekening gehouden worden met het feit dat de eerste bruikbare kaarten pas vanaf de 16de eeuw of later voorhanden zijn.

Bovendien is de afwezigheid van bebouwing op kaarten geen garantie dat er geen bebouwing is geweest. In de beginperiode van de cartografie werden voornamelijk grotere nederzettingen en belangrijkere bouwwerken zoals kerken, kloosters en kastelen weergegeven en was er weinig of geen aandacht voor de burgerlijke architectuur. Pas vanaf de 19de eeuw verschijnen de eerste gedetailleerde kaarten. Mogelijk eerder aanwezige middeleeuwse structuren waren misschien reeds verdwenen.

⁶ Agentschap Onroerend Erfgoed, "Inventaris Onroerend Erfgoed", geraadpleegd 17 januari 2018, <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/>.

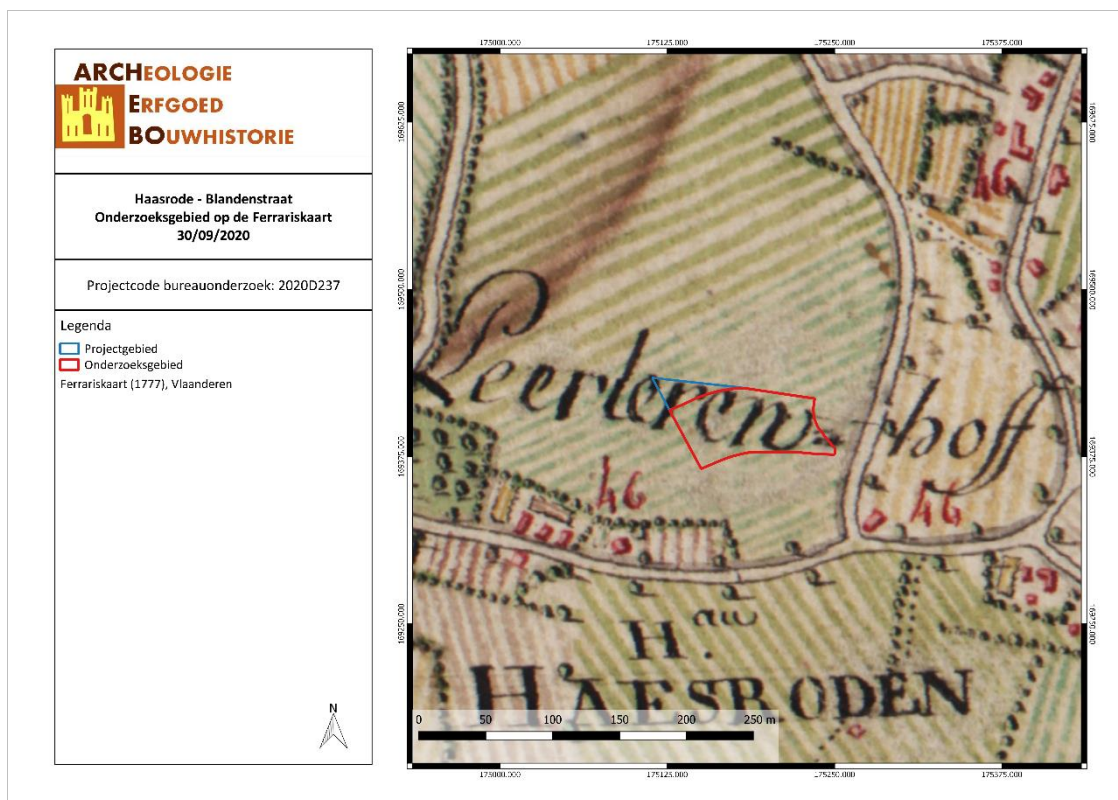
⁷ 'Haasrode', in *Wikipedia*, 6 juni 2020, <https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Haasrode&oldid=56490634>; 'Oud-Heverlee', in *Wikipedia*, 12 juni 2020, <https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Oud-Heverlee&oldid=56528547>.

Vooreerst worden enkele pre-19de -eeuwse cartografische bronnen behandeld zoals de Villaretkaart en de Ferrariskaart. Op de Villaretkaart (ca. 1745-48) bestaat het onderzoeksgebied uit wei- en akkerland. Het oosten van het terrein wordt gekruist door een weg. Het terrein zelf is onbebouwd. Op de Ferrariskaart valt af te leiden dat het onderzoeksgebied rond 1777 volledig bestaat uit akkerland.

HABL/20/09/30/17 - Digitale aanmaak

Figuur 21: Detail uit de Villaretkaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (Geopunt, 2020)

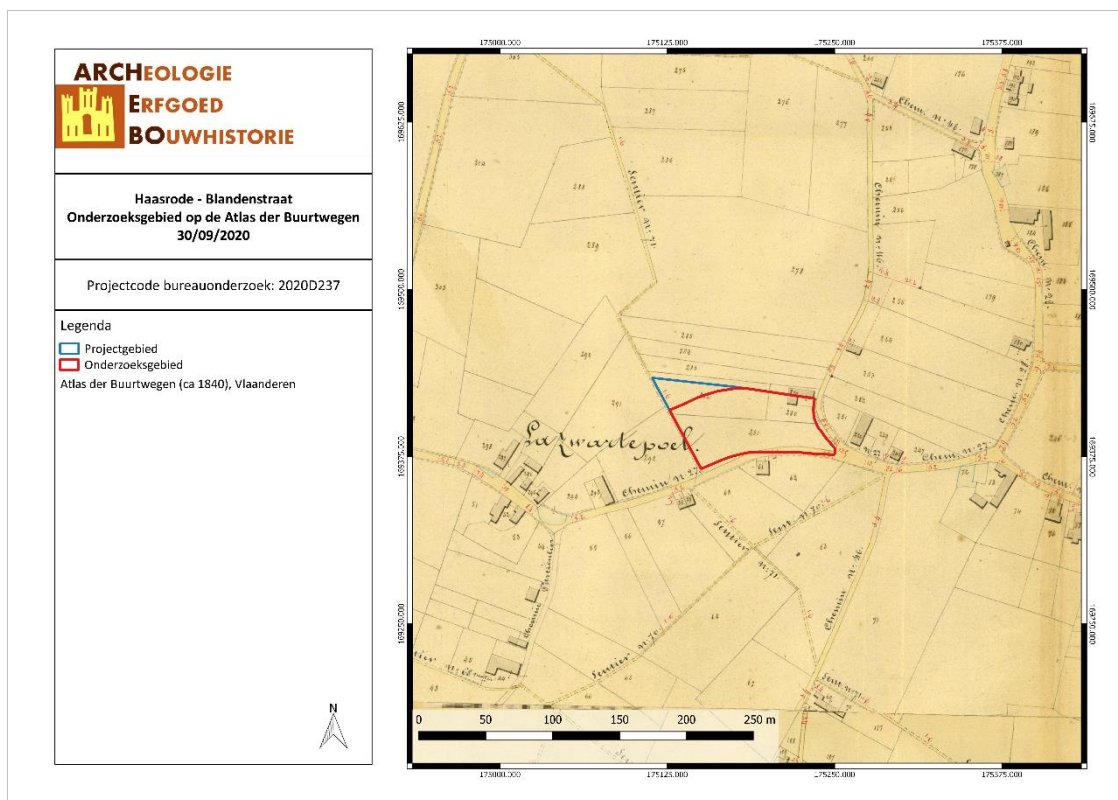
HABL/20/09/30/18 - Digitale aanmaak

Figuur 22: Detail uit de Ferrariskaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (Geopunt, 2020)

Vervolgens worden vier cartografische bronnen uit de 19de eeuw vergeleken. De Atlassen der Buurtwegen werden opgemaakt in uitvoering de wet van 10 april 1841. De atlas maakt een onderscheid in buurtwegen en voetwegen (sentiers). Per toenmalige gemeente werd een atlas opgemaakt, met uitzondering van een aantal stadskernen.⁸ De kaarten Vandermaelen of Vandermaelenkaarten zijn een verzameling van historische kaarten van België, gemaakt door Philippe Vandermaelen (1795-1869). Deze kaarten geven een gedetailleerd beeld van heel België en worden beschouwd als de opvolger van de Ferrariskaarten uit de periode 1771-1778. Met de Popp-kaarten wordt de verzameling van kadasterkaarten bedoeld die in de 19de eeuw uitgegeven werd door de Brugse drukker-uitgever Philippe Chrétien Popp (1805-1879). Een vierde bron is de topografische kaart van 1873.

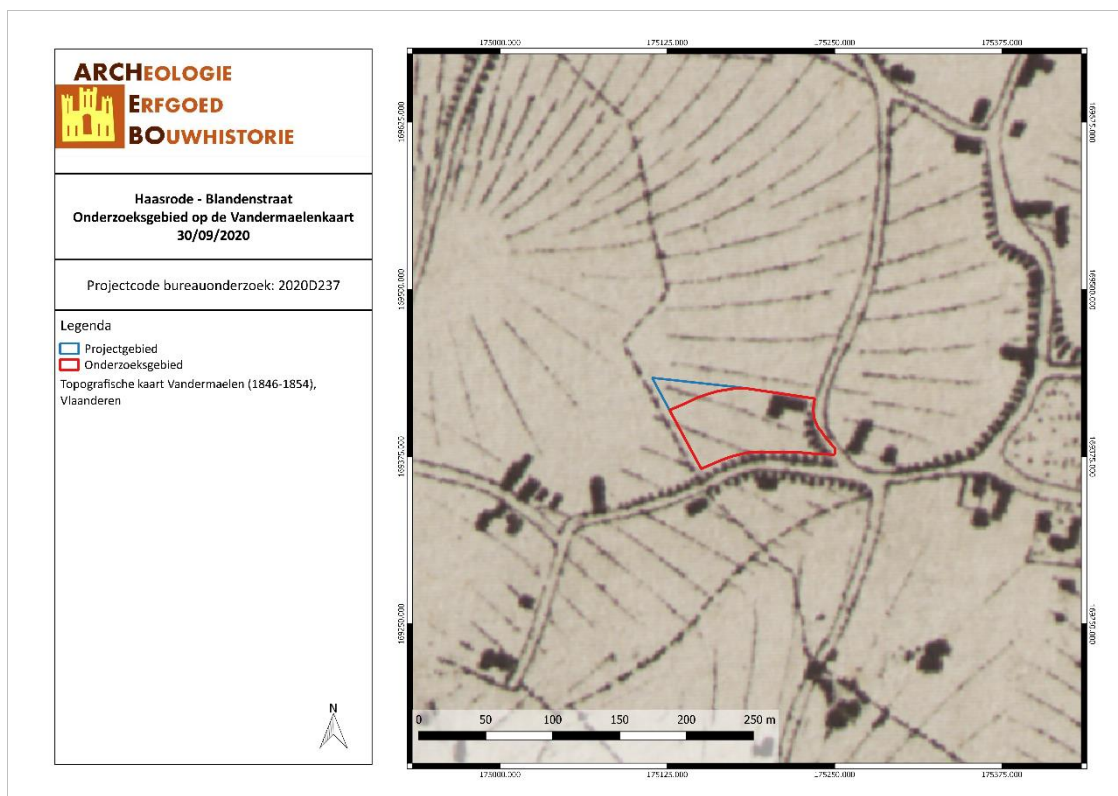
De Atlas der Buurtwegen toont dat het onderzoeksgebied kruist met de percelen 279, 280, 281 en 282. Perceel 279 betreft een gebouw dat de noordelijke grens van het terrein kruist. Ten zuiden van het onderzoeksgebied, ter hoogte van de huidige Blandenstraat, ligt de *Chemin n° 27*. Ten oosten van het onderzoeksgebied ligt de *Chemin n° 46*, die dezelfde ligging heeft als de huidige Elzenbroekstraat. De Vandermaelenkaart toont dezelfde situatie als de Atlas der Buurtwegen. De lijnen die door het terrein lopen, wijzen op de ligging van het terrein op een helling. Het onderzoeksgebied is niet specifiek gekarteerd, waardoor er geen uitspraak kan gedaan worden over het gebruik van het terrein gedurende deze periode. Op de Popp-kaart kruist het onderzoeksgebied met de percelen 376a, 277a, 277b, 278b en 375. De bebouwing is net hetzelfde als deze op de Atlas der Buurtwegen en de Vandermaelenkaart. De topografische kaart van 1873 toont dezelfde situatie als de andere 19de-eeuwse kaarten.

⁸ Geopunt Vlaanderen, "Atlas der Buurtwegen", geraadpleegd 2 januari 2018, <http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/8264f16f-45d2-4eae-bc77-f003c7830b20>.

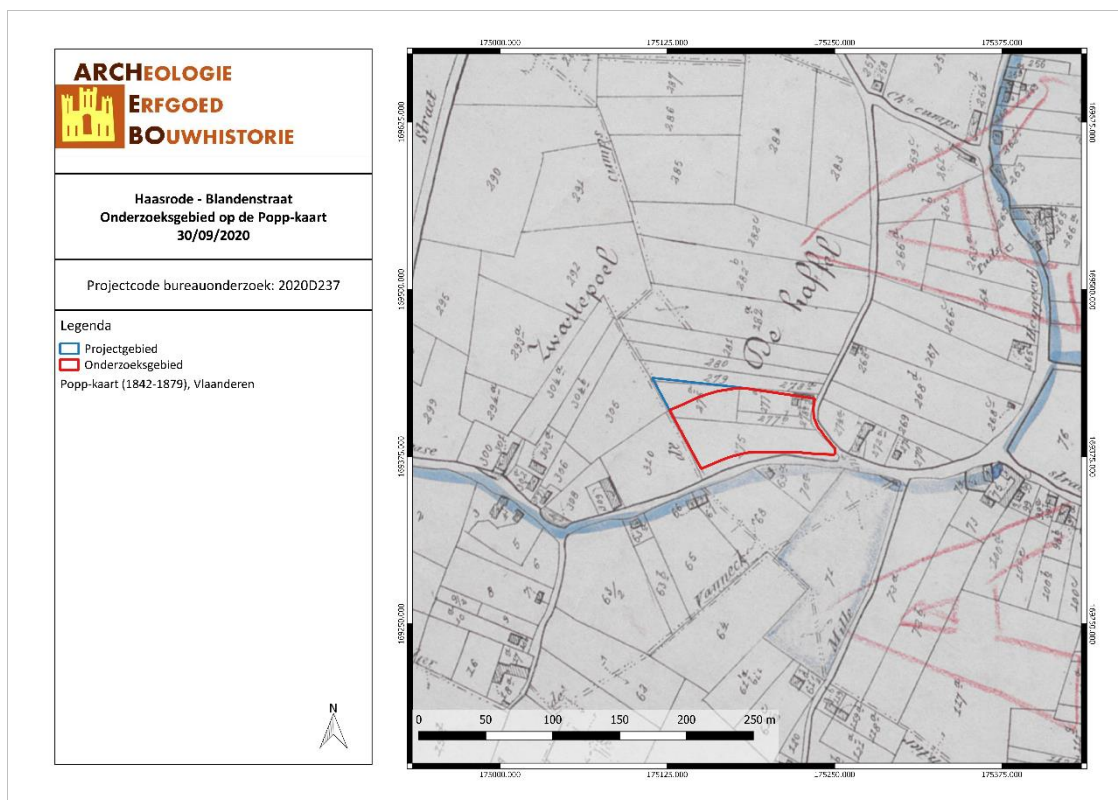
HABL/20/09/30/19 - Digitale aanmaak

Figuur 23: Situering van het onderzoeksgebied op de Atlas der Buurtwegen (Geopunt, 2020)

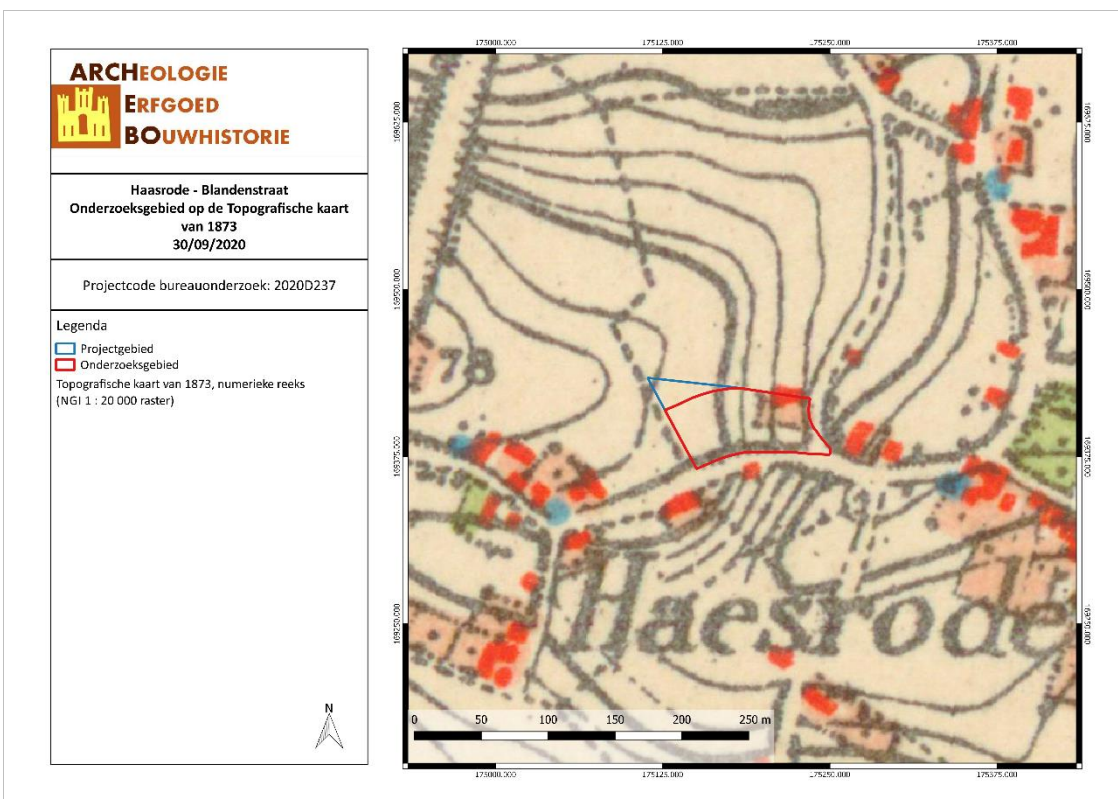
HABL/20/09/30/20 - Digitale aanmaak

Figuur 24: Situering van het onderzoeksgebied op de kaart van Vandermaelen (Geopunt, 2020)

HABL/20/09/30/21 - Digitale aanmaak

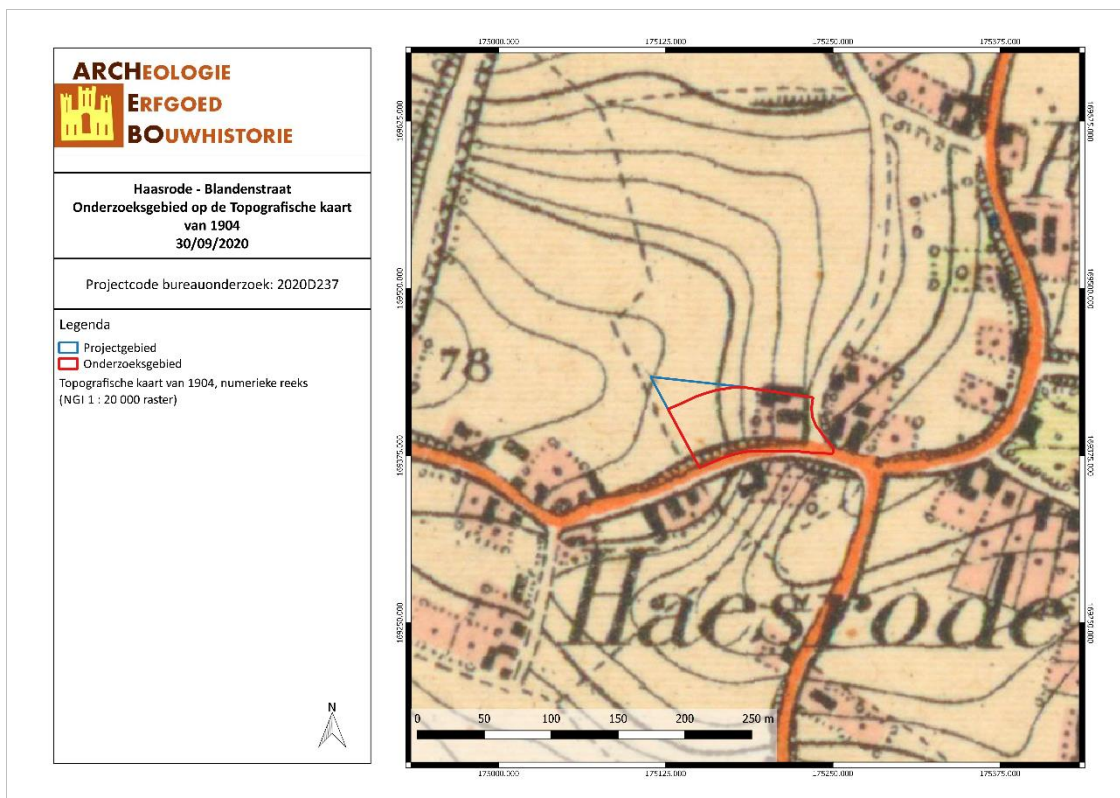
Figuur 25: Situering van het onderzoeksgebied op de Poppkaart (Geopunt, 2020)

HABL/20/09/30/22 - Digitale aanmaak

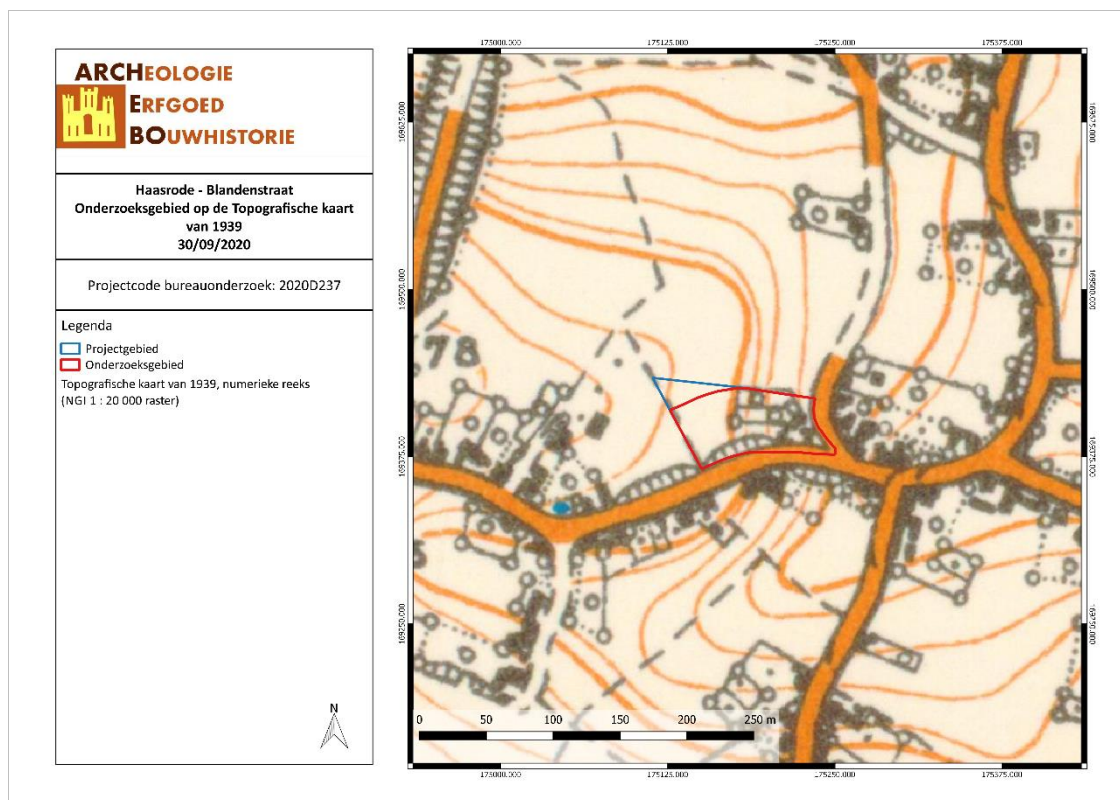
Figuur 26: Situering van het onderzoeksgebied op de Topografische kaart van 1873 (Cartesius, 2020)

Vervolgens worden er topografische kaarten en luchtfoto's uit de 20ste en 21ste eeuw vergeleken. Op de topografische kaart van 1904 is het gebouw dat de noordelijke grens van het terrein kruist nog steeds aanwezig. Tussen 1873 en 1904 wordt een tweede gebouw opgetrokken in het oosten van het terrein. Tussen 1904 en 1939 wijzigt de bebouwing in het onderzoeksgebied. De twee gebouwen maken plaats voor drie kleinere gebouwen. Tussen 1939 en 1969 breidt de bebouwing verder uit. De orthofoto van 1971 toont een verdere uitbreiding van de bebouwing binnen het terrein. Dezelfde situatie is zichtbaar op de luchtfoto van 1979-1990 en op de topografische kaarten van 1981 en 1989. Tussen 2009 en 2011 wordt een deel van de bebouwing, dat de noordelijke grens van het onderzoeksgebied kruist, gesloopt. Tenslotte wordt tussen 2012 en 2013 een gebouw gesloopt in het oosten van het terrein. Vanaf de luchtfoto van 2013 is de huidige situatie zichtbaar.

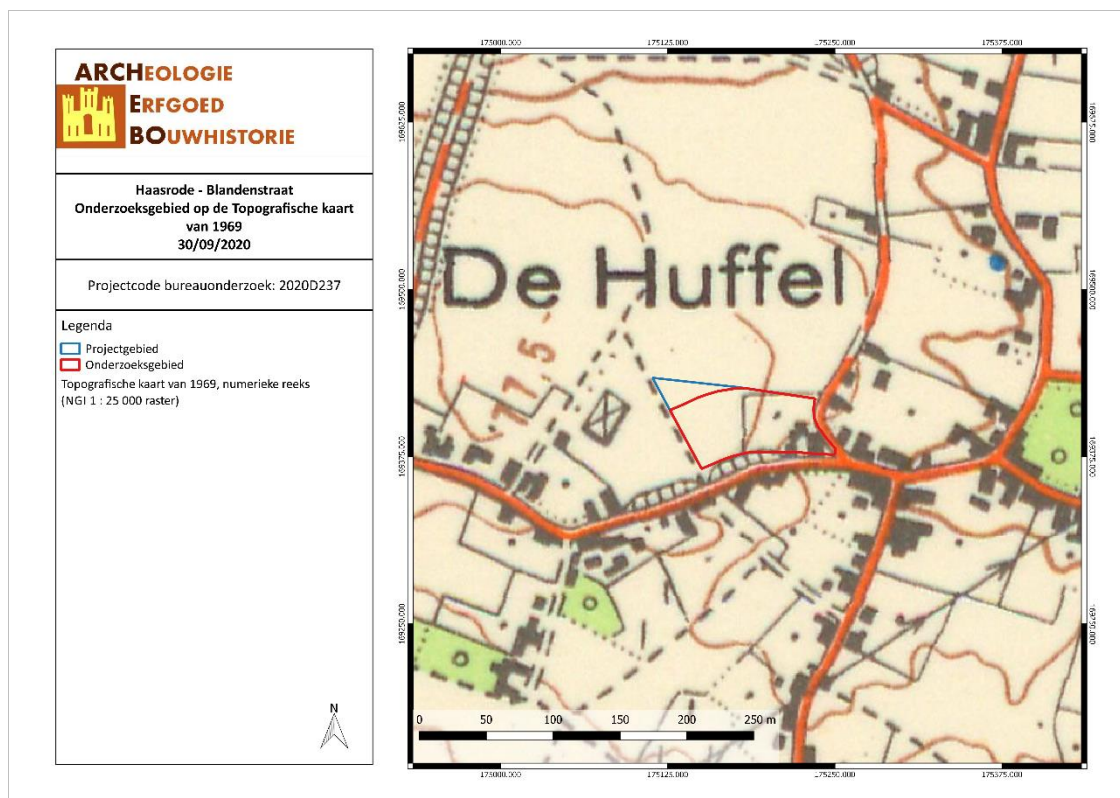

HABL/20/09/30/23 - Digitale aanmaak

Figuur 27: Situering van het onderzoeksgebied op de Topografische kaart van 1904 (Cartesius, 2020)

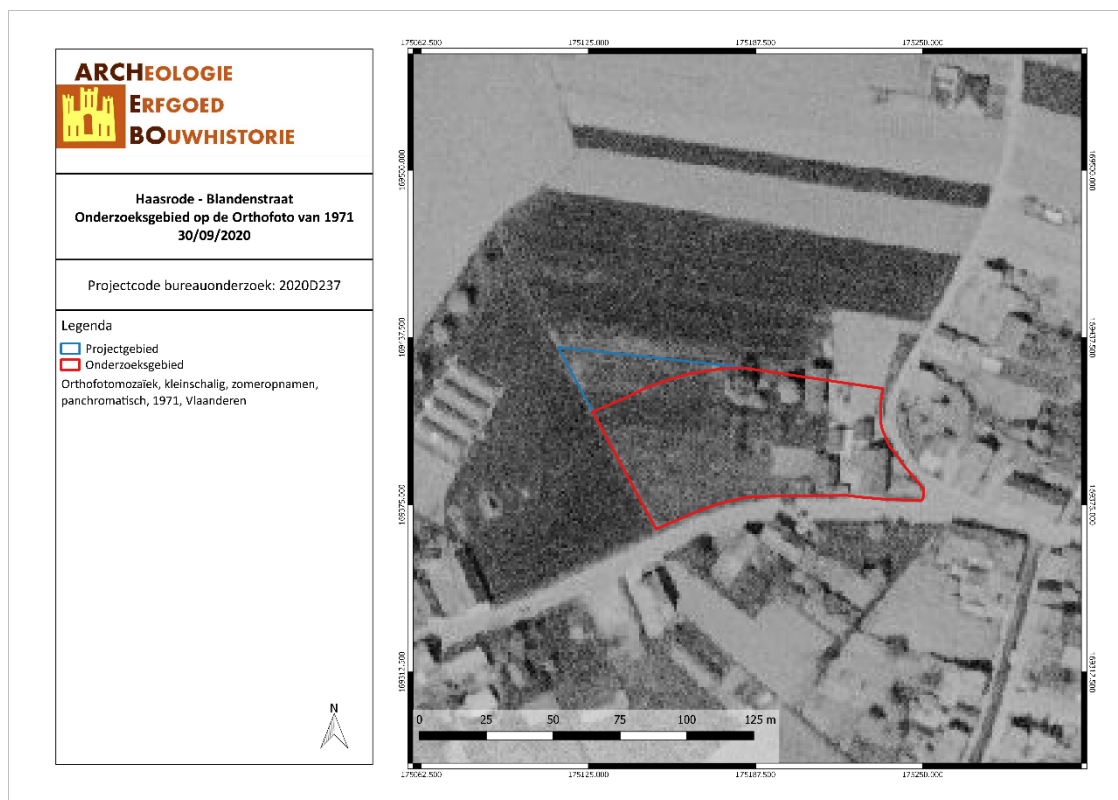

HABL/20/09/30/24 - Digitale aanmaak

Figuur 28: Situering van het onderzoeksgebied op de Topografische kaart van 1939 (Cartesius, 2020)

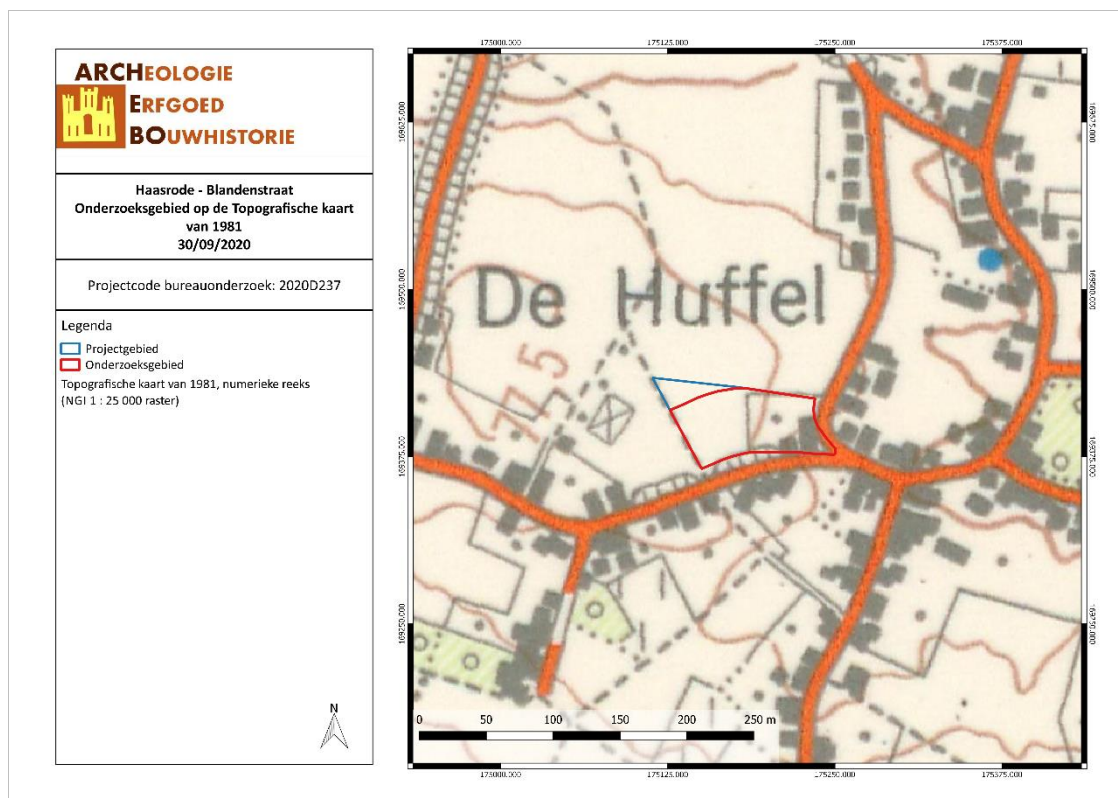
HABL/20/09/30/25 - Digitale aanmaak

Figuur 29: Situering van het onderzoeksgebied op de Topografische kaart van 1969 (Cartesius, 2020)

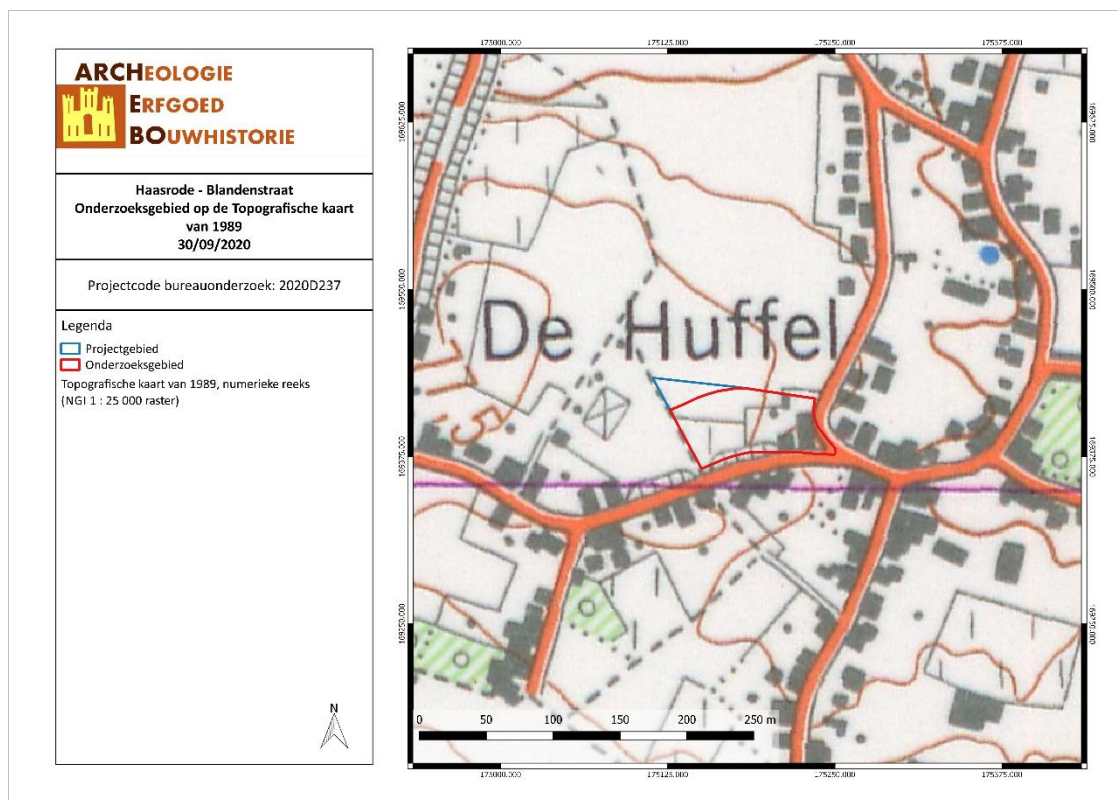
HABL/20/09/30/26 - Digitale aanmaak

Figuur 30: Situering van het onderzoeksgebied op de Orthofoto van 1971 (Geopunt, 2020)

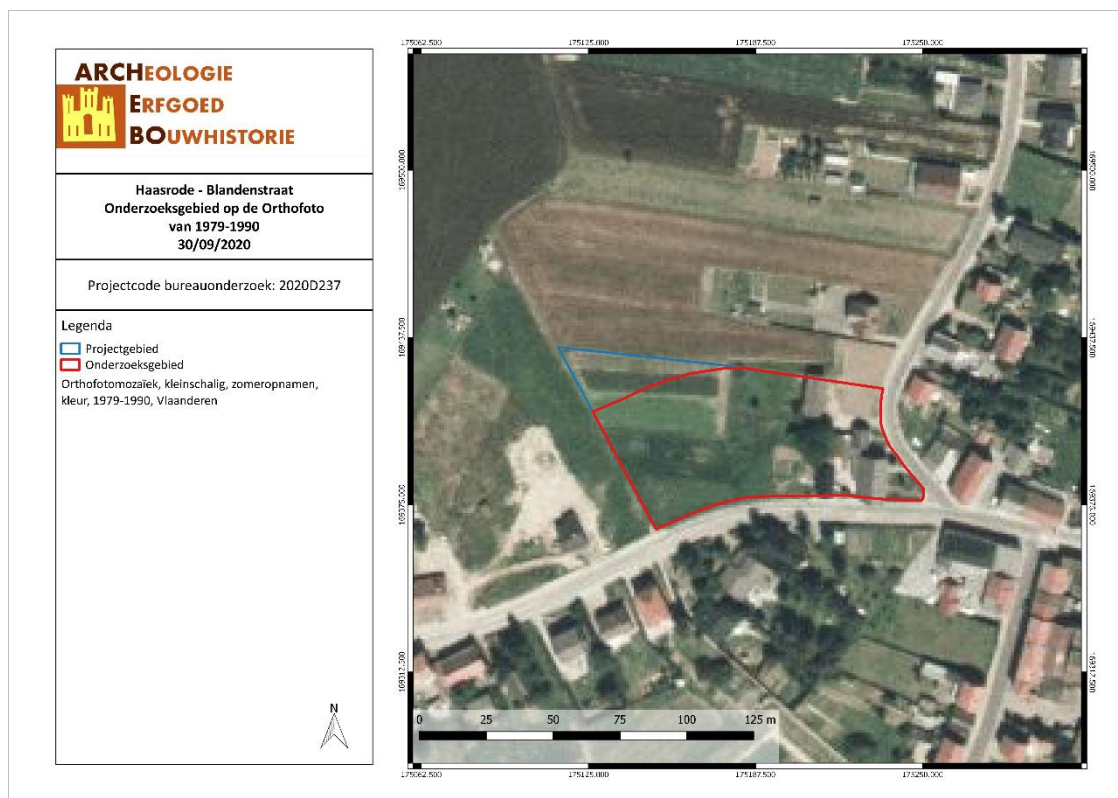

HABL/20/09/30/27 - Digitale aanmaak

Figuur 31: Situering van het onderzoeksgebied op de Topografische kaart van 1981 (Cartesius, 2020)

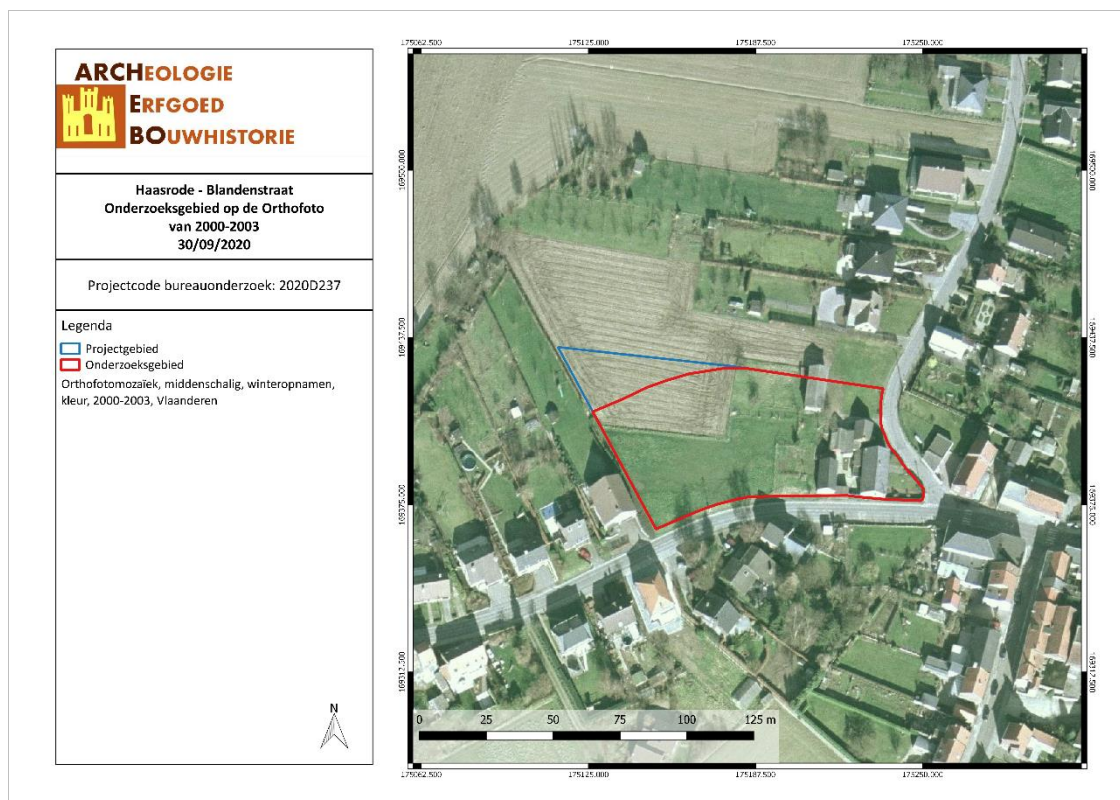

HABL/20/09/30/28 - Digitale aanmaak

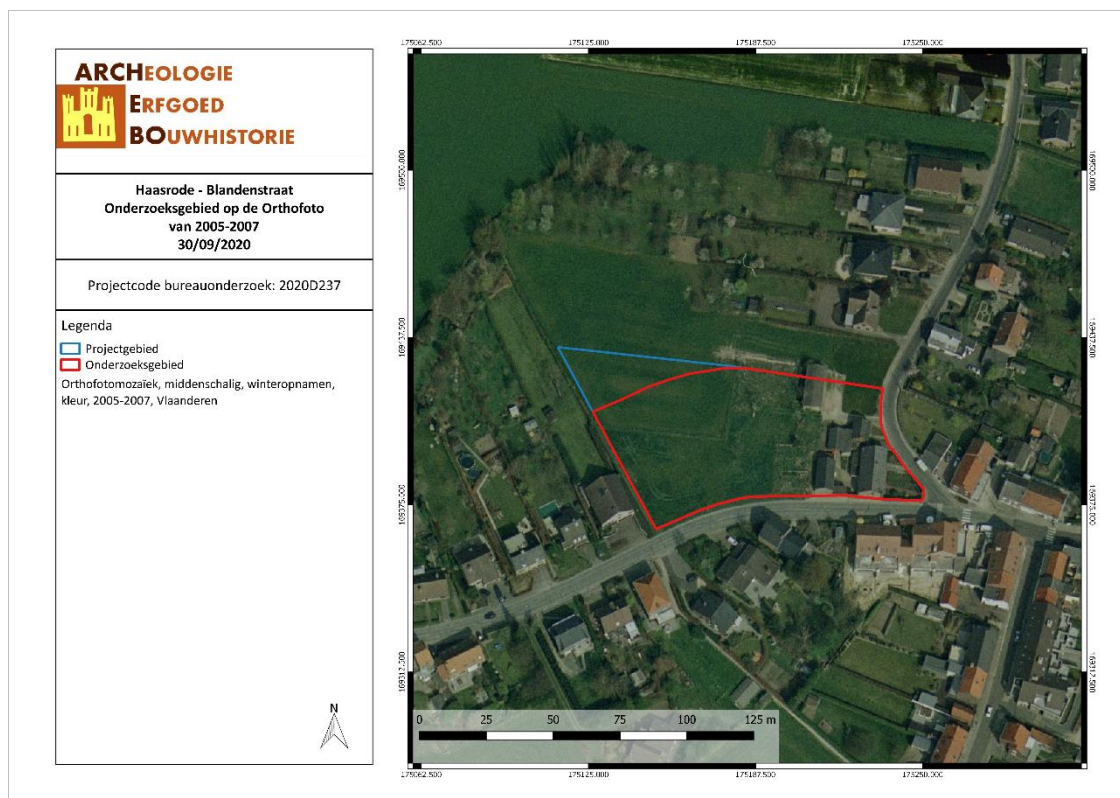
Figuur 32: Situering van het onderzoeksgebied op de Topografische kaart van 1989 (Cartesius, 2020)

HABL/20/09/30/29 - Digitale aanmaak

Figuur 33: Situering van het onderzoeksgebied op de Orthofoto van 1979-1990 (Geopunt, 2020)

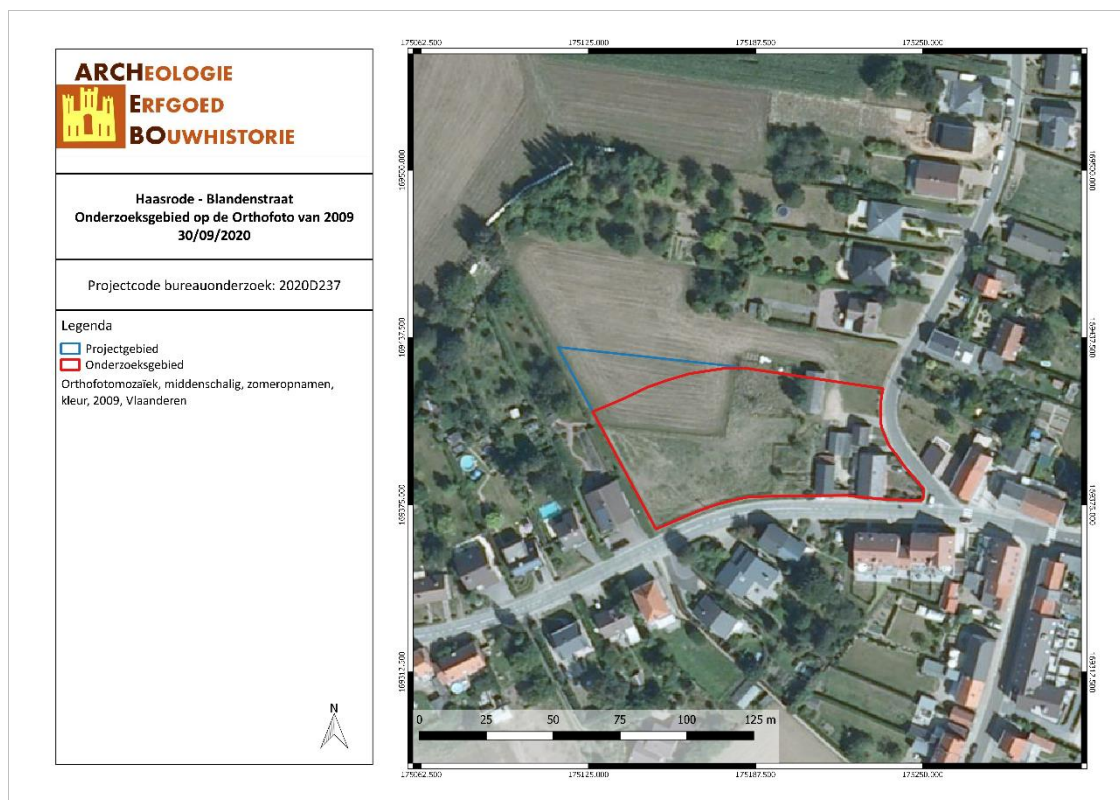

HABL/20/09/30/30 - Digitale aanmaak

Figuur 34: Situering van het onderzoeksgebied op de Orthofoto van 2000-2003 (Geopunt, 2020)

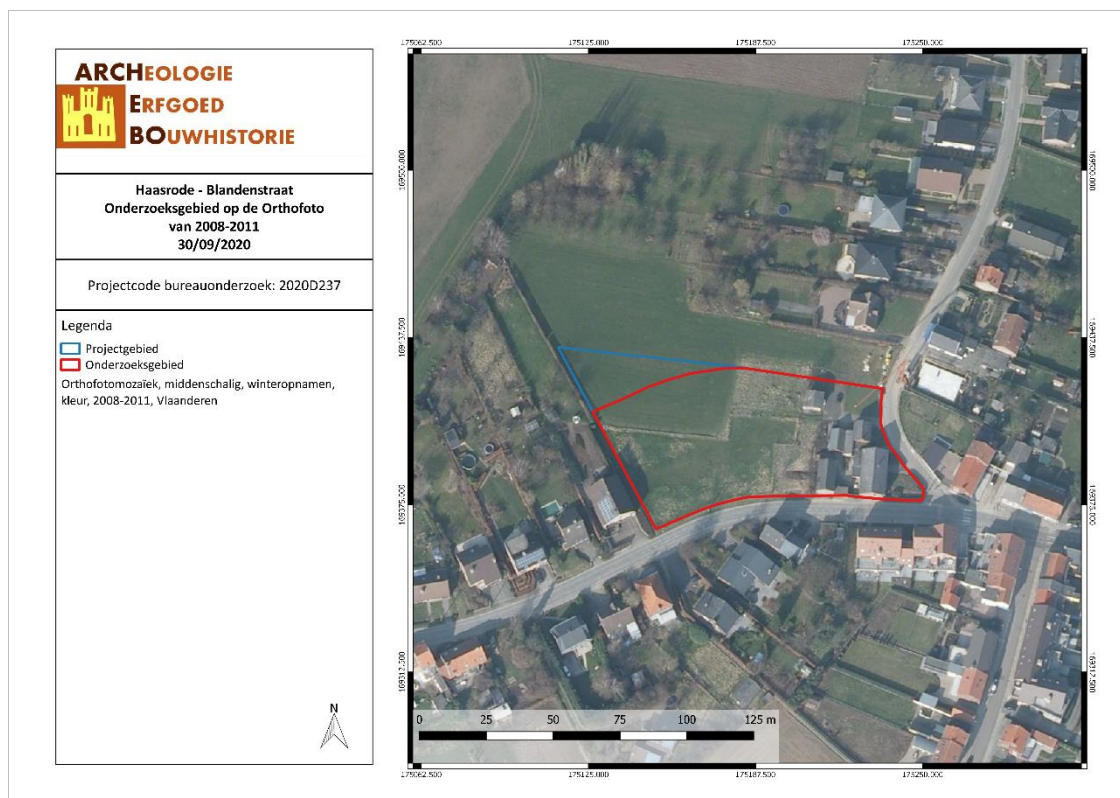
HABL/20/09/30/31 - Digitale aanmaak

Figuur 35: Situering van het onderzoeksgebied op de Orthofoto van 2005-2007 (Geopunt, 2020)

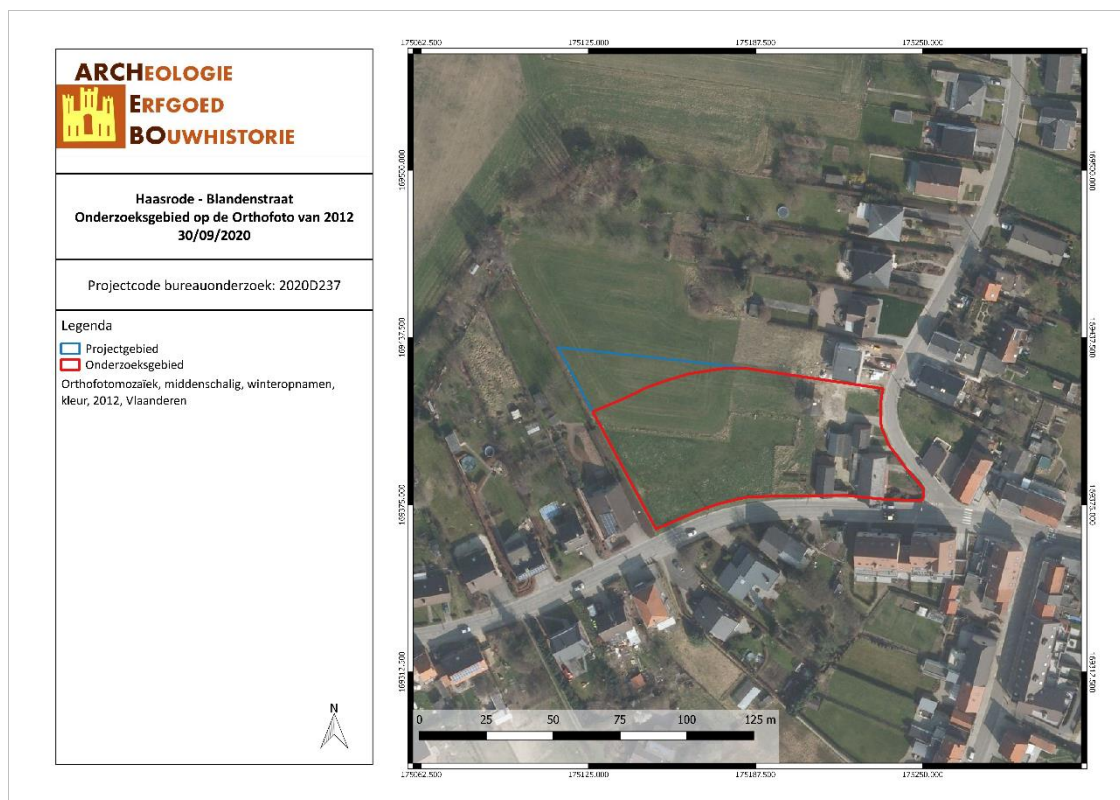
HABL/20/09/30/32 - Digitale aanmaak

Figuur 36: Situering van het onderzoeksgebied op de Orthofoto van 2009 (Geopunt, 2020)

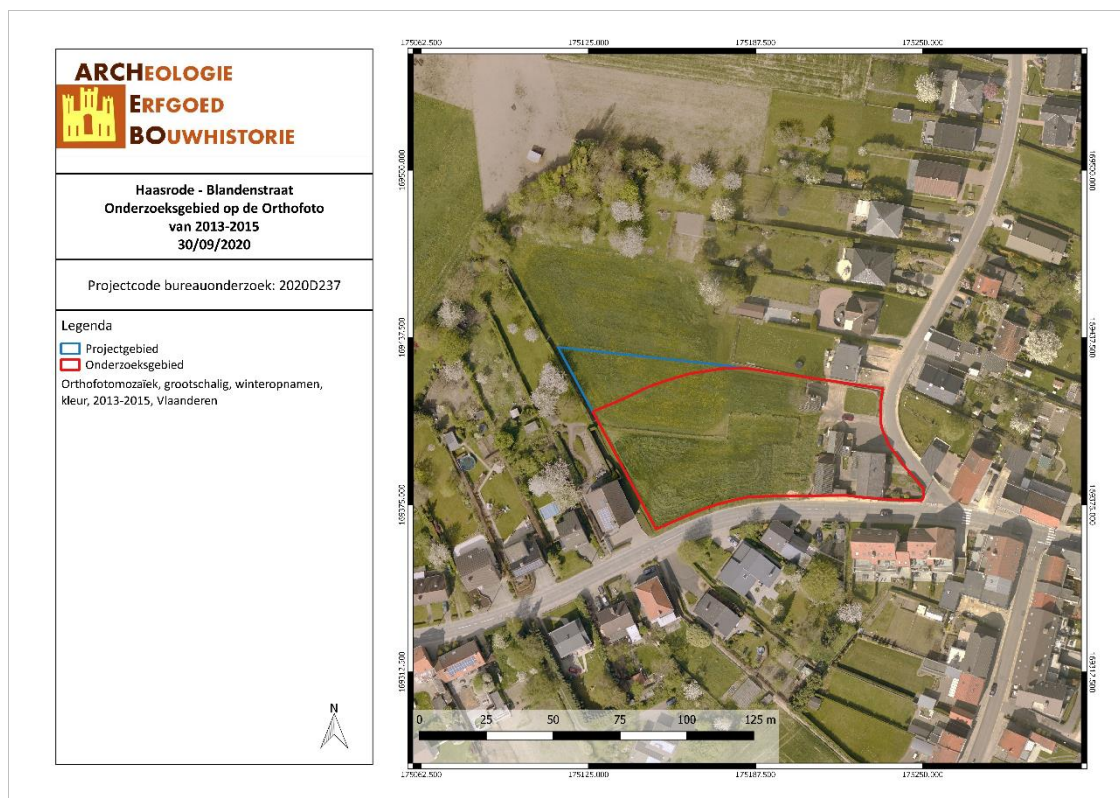

HABL/20/09/30/33 - Digitale aanmaak

Figuur 37: Situering van het onderzoeksgebied op de Orthofoto van 2008-2011 (Geopunt, 2020)

HABL/20/09/30/34 - Digitale aanmaak

Figuur 38: Situering van het onderzoeksgebied op de Orthofoto van 2012 (Geopunt, 2020)

HABL/20/09/30/35 - Digitale aanmaak

Figuur 39: Situering van het onderzoeksgebied op de Orthofoto van 2013-2015 (Geopunt, 2020)

3.4 ARCHEOLOGISCHE VERWACHTING

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kon worden achterhaald dat er binnen het onderzoeksgebied bebouwing aanwezig is geweest vanaf de eerste helft van de 19de eeuw tot nu. Historisch gezien kunnen we voor het onderzoeksgebied dan ook spreken van een lage densiteit aan bebouwing.

Net ten noorden van het onderzoeksgebied bevindt zich de locatie van een Frans kampement uit de 18de eeuw (**CAI 222770**). In de directe en ruimte omgeving van het onderzoeksgebied bevinden zich meerdere archeologische waarden. Het betreft een bommenwerper uit de 20ste eeuw (**CAI 222886**), de crashsite van de Halifax Mk II JB 873 EY-J (**CAI 209149**), één Siegburg scherf uit de Late Middeleeuwen en aardewerk uit de 17de eeuw (**CAI 15110**), een concentratie dakpanfragmenten en een fragment van een Tiense wrijfschaal uit de Midden-Romeinse Tijd, aardewerk en de locatie van een galg uit de 17de eeuw en een onbepaald spoor uit de 18de eeuw (**CAI 15101**), een bommenwerper uit de 20ste eeuw (**CAI 222885**), aardewerk en bouw materiaal uit de Romeinse Tijd (twee terra sigillata fragmenten, een randfragment van een dolium (mogelijks Hofheim 78), een randfragment van een bekertje, een randfragment van Tiense productie (wit) en vele dakpanfragmenten, aardewerk uit Tienen uit de Middeleeuwen, Raeren uit de 16de-17de eeuw en Majolica uit de 17de-18de eeuw (**CAI 15100**), crashsite van de Sterling Mk III BK813 WP-O (**CAI 209160**), 2 neolithische artefacten uit het Neolithicum, 1 gepolijste bijl uit het Laat-Neolithicum en een scherf aardewerk uit de Late Middeleeuwen (**CAI 15105**), 1 afslag in zandsteen uit de Steentijd, drie Siegburg fragmenten en twee Langerwehe fragmenten uit de Late Middeleeuwen, één fragment steengoed uit de 15de-16de eeuw en één Raeren scherf uit de 16de eeuw (**CAI 15106**), één scherf van voor 1150 en steengoed uit de 16de eeuw (**CAI 15104**), drie fragmenten Langerwehe, een Siegburg scherf en een dun scherfje materiaal uit de Late Middeleeuwen en drie stukjes Patacon uit de 16de-18de eeuw (**CAI 15102**), Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw uit de 16de eeuw (**CAI 3957**), locatie van geschut ingezet tegen de Fransen op 22/03/1793 (**CAI 208979**), enkele recente sporen uit de Nieuwste Tijd (**CAI 223878**), een weinig geschonden subdriehoekige vuistbijl uit grijs gevlekte vuursteen met grijs-bruine patina en met een plano-convexe doorsnede, daterend uit het Oud-Paleolithicum en een klein ensemble van artefacten uit silex en wommersom uit de Steentijd (**CAI 3333**), een enkelvoudige convexe boordschrabber uit het Oud-Paleolithicum uit silex met witte patina en corrosie (**CAI 1621**), ca. 250 lithische artefacten uit het Neolithicum (hoofdzakelijk in zwartgrijze silex, meestal wit gepatineerd en secundair uit een vaak licht gepatineerd wommersomkwartsiet) en een ongelijkbenige verlengde driehoek met concave basis, in grijze silex uit het Mesolithicum (**CAI 3329**) en tenslotte een scherf aardewerk van voor 1550 (**CAI 15119**).

Gezien de topografische ligging op een oost-gerichte helling is er een verwachting op Steentijd. Bijkomstig ligt het onderzoeksgebied in een gradiëntzone van een natte vallei naar een droog plateau. Dergelijke plaatsen zijn ideaal voor tijdelijke steentijdkampementen. Op basis van deze ligging en de recent vondsten in de omgeving kunnen eveneens sporensites aanwezig zijn. Er is in het bijzonder een hoge verwachting voor het aantreffen van vondsten en/of sporen die gelinkt kunnen worden aan het Frans kampement uit de 18de eeuw (**CAI 222770**).

4 RESULTATEN BUREAUONDERZOEK

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het bureauonderzoek samengevat en geanalyseerd. Deze analyse leidt tot een advies voor een eventueel vervolgonderzoek of voor een vrijgave van het terrein. Dit advies dient bekrachtigd te worden door het Agentschap Onroerend Erfgoed.

4.1 ALGEMEEN

Naar aanleiding van een omgevingsvergunning heeft ARCHEBO bvba een archeologienota opgemaakt voor een projectgebied aan de kruising van de Blandenstraat met de Elzenbroekstraat 1-3 in Haasrode (Oud-Heverlee, Vlaams-Brabant). Het noordwesten van het projectgebied wordt uit de verkaveling gesloten, daarom zal in deze archeologienota een onderscheid gemaakt worden tussen het projectgebied (blauw) en het onderzoeksgebied (rood). Binnen het onderzoeksgebied zal de opdrachtgever de huidige bebouwing slopen en huidige verharding opbreken. Het terrein zal vervolgens verkaveld worden in 9 kavels, elk voorzien van een bouwzone voor open of halfopen bebouwing. Het projectgebied is ca. 5 492,159 m² groot, het onderzoeksgebied is ca. 4 828,297 m² groot.

4.2 BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN

Het doel van dit bureauonderzoek was een archeologische evaluatie van het terrein. Hierbij kunnen volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:

1. *Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens?*

Historische gegevens werden door middel van bronnenonderzoek en cartografisch onderzoek verworven. Cartografisch onderzoek heeft aangetoond dat er bebouwing aanwezig was binnen het onderzoeksgebied vanaf de eerste helft van de 19de eeuw tot nu. De eerste bebouwing wordt weergegeven op de Atlas der Buurtwegen. De huidige situatie is zichtbaar op de luchtfoto van 2013.

Net ten noorden van het onderzoeksgebied bevindt zich de locatie van een Frans kampement uit de 18de eeuw (**CAI 222770**). Vondsten en/of sporen van dit kampement kunnen binnen het onderzoeksgebied nog aanwezig zijn.

In de directe en ruimte omgeving van het onderzoeksgebied bevinden zich meerdere archeologische waarden. Het betreft een bommenwerper uit de 20ste eeuw (**CAI 222886**), de crashsite van de Halifax Mk II JB 873 EY-J (**CAI 209149**), één Siegburg scherf uit de Late Middeleeuwen en aardewerk uit de 17de eeuw (**CAI 15110**), een concentratie dakpanfragmenten en een fragment van een Tiense wrijfschaal uit de Midden-Romeinse Tijd, aardewerk en de locatie van een galg uit de 17de eeuw en een onbepaald spoor uit de 18de eeuw (**CAI 15101**), een bommenwerper uit de 20ste eeuw (**CAI 222885**), aardewerk en bouw materiaal uit de Romeinse Tijd (twee terra sigillata fragmenten, een randfragment van een dolium (mogelijks Hofheim 78), een randfragment van een bekertje, een randfragment van Tiense productie (wit) en vele dakpanfragmenten, aardewerk uit Tienen uit de Middeleeuwen, Raeren uit de 16de-17de eeuw en Majolica uit de 17de-18de eeuw (**CAI 15100**), crashsite van de Sterling Mk III BK813 WP-O (**CAI 209160**), 2 neolithische artefacten uit het Neolithicum, 1 gepolijste bijl uit het Laat-Neolithicum en een scherf aardewerk uit de Late Middeleeuwen (**CAI 15105**), 1 afslag in zandsteen uit de Steentijd, drie Siegburg fragmenten en twee Langerwehe fragmenten uit de Late Middeleeuwen, één fragment steengoed uit de 15de-16de eeuw en één Raeren scherf uit de 16de eeuw (**CAI 15106**), één scherf van voor 1150 en steengoed uit de 16de eeuw (**CAI 15104**), drie fragmenten Langerwehe, een Siegburg scherf en een dun scherfje materiaal uit de Late Middeleeuwen en drie stukjes Patacon uit de 16de-18de eeuw (**CAI 15102**), Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw uit de 16de eeuw (**CAI 3957**), locatie van geschut ingezet tegen de Fransen op 22/03/1793 (**CAI 208979**), enkele recente sporen uit de Nieuwste Tijd (**CAI 223878**), een weinig geschonden subdriehoekige vuistbijl uit grijs gevlekte vuursteen met grijs-bruine patina en met een plano-convexe doorsnede, daterend uit het Oud-Paleolithicum en een klein ensemble van

artefacten uit silex en wommersom uit de Steentijd (**CAI 3333**), een enkelvoudige convexe boordschrabber uit het Oud-Paleolithicum uit silex met witte patina en corrosie (**CAI 1621**), ca. 250 lithische artefacten uit het Neolithicum (hoofdzakelijk in zwartgrijze silex, meestal wit gepatineerd en secundair uit een vaak licht gepatineerd wommersomkwartsiet) en een ongelijkbenige verlengde driehoek met concave basis, in grijze silex uit het Mesolithicum (**CAI 3329**) en tenslotte een scherp aardewerk van voor 1550 (**CAI 15119**).

2. *Welke info valt er te vinden over de voormalige constructies op het terrein?*

Aan de hand van het kaartmateriaal konden we achterhalen dat er binnen het onderzoeksgebied gebouwen stonden vanaf de eerste helft van de 19de eeuw tot nu. De eerste bebouwing wordt weergegeven op de Atlas der Buurtwegen. De huidige situatie is zichtbaar op de luchtfoto van 2013. De bebouwing bevindt zich steeds in het oosten van het onderzoeksgebied.

3. *Welke archeologische structuren kunnen ter hoogte van het onderzoeksgebied verwacht worden op basis van een analyse van het historische kaart- en bronnenmateriaal?*

Op basis van de historische bronnen en kaarten kan geen uitsluitel gemaakt worden in de te verwachten structuren.

4. *In welke mate en in welke zones kan er een recente verstoring verwacht worden van archeologisch erfgoed?*

De bodem in het oosten van het onderzoeksgebied is door bebouwing en verhardingen verstoord geweest. Toekomstige verstoringen zijn te verwachten bij de sloop van de huidige bebouwing, bij het opbreken van de verhardingen en bij de bebouwing van de bouwzones. Hoe groot de verstoring van deze toekomstige bebouwing zal zijn, is niet gekend, aangezien nu enkel de bouwzones gekend zijn (verkaveling).

4.3 SAMENVATTING / ASSESSMENT BUREAUONDERZOEK

In deze samenvatting wordt een kort overzicht gegeven van de werkwijze van het bureauonderzoek en de belangrijkste conclusies. Bovendien wordt een afweging gemaakt van de noodzaak voor verder vooronderzoek voor de locatie.

4.3.1 Samenvatting voor een gespecialiseerd publiek

Het noordwesten van het projectgebied wordt uit de verkaveling gesloten, daarom zal in deze archeologienota een onderscheid gemaakt worden tussen het projectgebied (blauw) en het onderzoeksgebied (rood). Binnen het onderzoeksgebied zal de opdrachtgever de huidige bebouwing slopen en huidige verharding opbreken. Het terrein zal vervolgens verkaveld worden in 9 kavels, elk voorzien van een bouwzone voor open of halfopen bebouwing. Het projectgebied is ca. 5 492,159 m² groot, het onderzoeksgebied is ca. 4 828,297 m² groot.

Net ten noorden van het onderzoeksgebied bevindt zich de locatie van een Frans kampement uit de 18de eeuw. In de directe en ruimte omgeving van het onderzoeksgebied bevinden zich meerdere archeologische waarden. Het betreft een bommenwerper uit de 20ste eeuw, de crashsite van de Halifax Mk II JB 873 EY-J, één Siegburg scherp uit de Late Middeleeuwen en aardewerk uit de 17de eeuw, een concentratie dakpanfragmenten en een fragment van een Tiense wrijfschaal uit de Midden-Romeinse Tijd, aardewerk en de locatie van een galg uit de 17de eeuw en een onbepaald spoor uit de 18de eeuw, een bommenwerper uit de 20ste eeuw, aardewerk en bouw materiaal uit de Romeinse Tijd (twee terra sigillata fragmenten, een randfragment van een dolium, een randfragment van een bekertje, een randfragment van Tiense productie (wit) en vele dakpanfragmenten, aardewerk uit Tienen uit de Middeleeuwen, Raeren uit de 16de-17de eeuw en Majolica uit de 17de-18de eeuw, crashsite van de

Sterling Mk III BK813 WP-O, 2 neolithische artefacten uit het Neolithicum, 1 gepolijste bijl uit het Laat-Neolithicum en een scherf aardewerk uit de Late Middeleeuwen, 1 afslag in zandsteen uit de Steentijd, drie Siegburg fragmenten en twee Langerwehe fragmenten uit de Late Middeleeuwen, één fragment steengoed uit de 15de-16de eeuw en één Raeren scherf uit de 16de eeuw, één scherf van voor 1150 en steengoed uit de 16de eeuw, drie fragmenten Langerwehe, een Siegburg scherf en een dun scherfje materiaal uit de Late Middeleeuwen en drie stukjes Patacon uit de 16de-18de eeuw, Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw uit de 16de eeuw, locatie van geschut ingezet tegen de Fransen op 22/03/1793, enkele recente sporen uit de Nieuwste Tijd, een weinig geschonden subdriehoekige vuistbijl uit grijs gevlekte vuursteen met grijs-bruine patina en met een plano-convexe doorsnede, daterend uit het Oud-Paleolithicum en een klein ensemble van artefacten uit silex en wommersom uit de Steentijd, een enkelvoudige convexe boordschrabber uit het Oud-Paleolithicum uit silex met witte patina en corrosie, ca. 250 lithische artefacten uit het Neolithicum (hoofdzakelijk in zwartgrijze silex, meestal wit gepatineerd en secundair uit een vaak licht gepatineerd wommersomkwartsiet) en een ongelijkbenige verlengde driehoek met concave basis, in grijze silex uit het Mesolithicum en tenslotte een scherf aardewerk van voor 1550.

Aan de hand van het kaartmateriaal konden we achterhalen dat er binnen het onderzoeksgebied gebouwen stonden vanaf de eerste helft van de 19de eeuw tot nu. De eerste bebouwing wordt weergegeven op de Atlas der Buurtwegen. De huidige situatie is zichtbaar op de luchtfoto van 2013. De bebouwing bevindt zich steeds in het oosten van het onderzoeksgebied.

Op de bodemkaart wordt het terrein gekarteerd als **wLba** (droge zandleemgronden met een textuur B horizont en een klei-zandsubstraat), **Lba0** (droge zandleemgronden met een textuur B horizont en een dikke A horizont (> 40cm dik)) en **OB** (bebouwde zone). Het onderzoeksgebied ligt op een oost-gerichte helling aan de Herpendaalbeek-vallei. De Herpendaalbeek stroomt ca. 300m ten oostnoordoosten van het onderzoeksgebied.

Gezien de topografische ligging op een oost-gerichte helling is er een verwachting op Steentijd. Bijkomstig ligt het onderzoeksgebied in een gradiëntzone van een natte vallei naar een droog plateau. Dergelijke plaatsen zijn ideaal voor tijdelijke steentijdkampementen. Op basis van deze ligging en de recent vondsten in de omgeving kunnen eveneens sporensites aanwezig zijn. Er is in het bijzonder een hoge verwachting voor het aantreffen van vondsten en/of sporen die gelinkt kunnen worden aan het Frans kampement uit de 18de eeuw (CAI 222770).

4.3.2 Samenvatting voor een niet-gespecialiseerd publiek

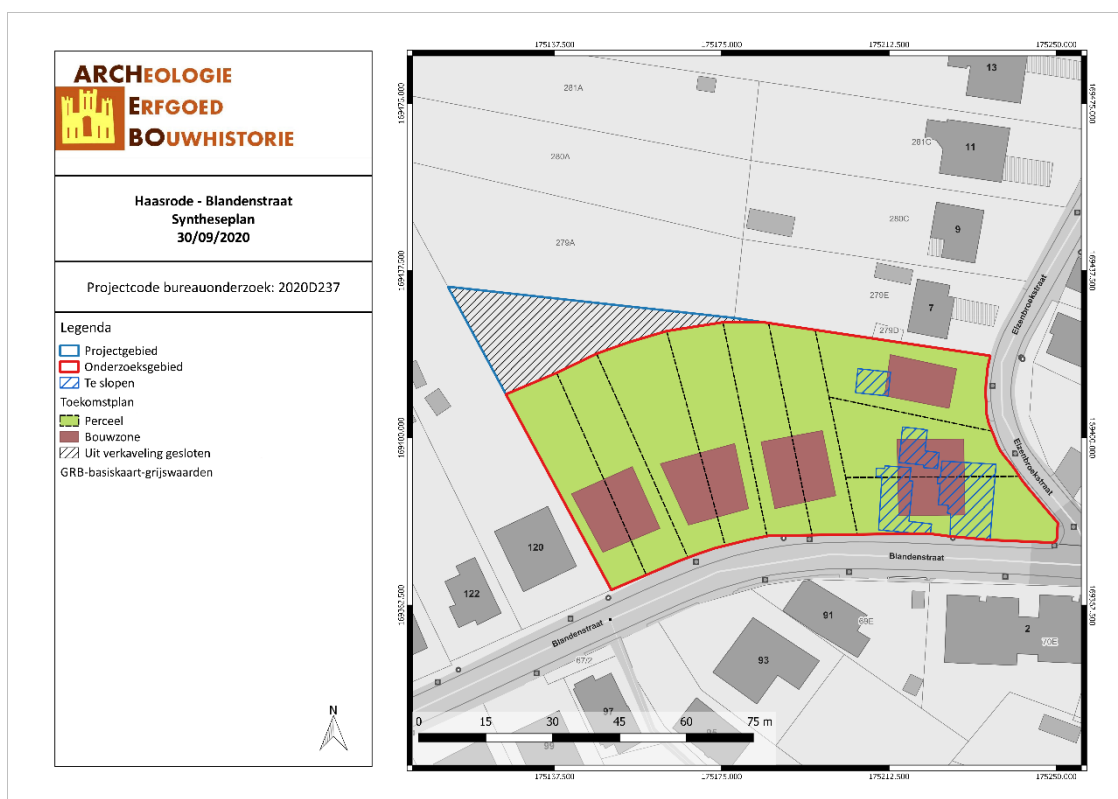
Het noordwesten van het projectgebied wordt uit de verkaveling gesloten, daarom zal in deze archeologienota een onderscheid gemaakt worden tussen het projectgebied (blauw) en het onderzoeksgebied (rood). Binnen het onderzoeksgebied zal de opdrachtgever de huidige bebouwing slopen en huidige verharding opbreken. Het terrein zal vervolgens verkaveld worden in 9 kavels, elk voorzien van een bouwzone voor open of halfopen bebouwing. Het projectgebied is ca. 5 492,159 m² groot, het onderzoeksgebied is ca. 4 828,297 m² groot.

Net ten noorden van het onderzoeksgebied bevindt zich de locatie van een Frans kampement uit de 18de eeuw. In de directe en ruimte omgeving van het onderzoeksgebied bevinden zich meerdere archeologische waarden. Het betreft een bommenwerper uit de 20ste eeuw, de crashsite van de Halifax Mk II JB 873 EY-J, één Siegburg scherf uit de Late Middeleeuwen en aardewerk uit de 17de eeuw, een concentratie dakpanfragmenten en een fragment van een Tiense wrijfschaal uit de Midden-Romeinse Tijd, aardewerk en de locatie van een galg uit de 17de eeuw en een onbepaald spoor uit de 18de eeuw, een bommenwerper uit de 20ste eeuw, aardewerk en bouwmetaal uit de Romeinse Tijd (twee terra sigillata fragmenten, een randfragment van een dolium, een randfragment van een bekertje, een

randfragment van Tiense productie (wit) en vele dakpanfragmenten, aardewerk uit Tienen uit de Middeleeuwen, Raeren uit de 16de-17de eeuw en Majolica uit de 17de-18de eeuw, crashsite van de Sterling Mk III BK813 WP-O, 2 neolithische artefacten uit het Neolithicum, 1 gepolijste bijl uit het Laat-Neolithicum en een scherf aardewerk uit de Late Middeleeuwen, 1 afslag in zandsteen uit de Steentijd, drie Siegburg fragmenten en twee Langerwehe fragmenten uit de Late Middeleeuwen, één fragment steengoed uit de 15de-16de eeuw en één Raeren scherf uit de 16de eeuw, één scherf van voor 1150 en steengoed uit de 16de eeuw, drie fragmenten Langerwehe, een Siegburg scherf en een dun schurfje materiaal uit de Late Middeleeuwen en drie stukjes Patacon uit de 16de-18de eeuw, Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw uit de 16de eeuw, locatie van geschut ingezet tegen de Fransen op 22/03/1793, enkele recente sporen uit de Nieuwste Tijd, een weinig geschonden subdriehoekige vuistbijl uit grijs gevlekte vuursteen met grijs-bruine patina en met een plano-convexe doorsnede, daterend uit het Oud-Paleolithicum en een klein ensemble van artefacten uit silex en wommersom uit de Steentijd, een enkelvoudige convexe boordschrabber uit het Oud-Paleolithicum uit silex met witte patina en corrosie, ca. 250 lithische artefacten uit het Neolithicum (hoofdzakelijk in zwartgrijze silex, meestal wit gepatineerd en secundair uit een vaak licht gepatineerd wommersomkwartsiet) en een ongelijkbenige verlengde driehoek met concave basis, in grijze silex uit het Mesolithicum en tenslotte een scherf aardewerk van voor 1550.

Vanaf de eerste helft van de 19de eeuw is het oosten van het onderzoeksgebied verstoord geweest door het plaatsen en verwijderen van bebouwing. Het is moeilijk om in te schatten hoe groot de veroorzaakte verstoring is.

Omwille van de ligging kunnen steentijdsites verwacht worden. Sporensites kunnen eveneens verwacht worden, met een hoge verwachting naar vondsten en/of sporen van het 18de-eeuws Frans kampement.

HABL/20/09/30/36 - Digitale aanmaak

Figuur 40: Syntheseplan met aanduiding van de geplande werken (ARCHEBO bvba, 2020)

4.4 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Uit het bureauonderzoek is gebleken dat de geplande werken het archeologisch bodemarchief zullen verstoren. Dit wordt kort besproken in het 'Programma van maatregelen'.

5 BIBLIOGRAFIE

Publicaties

De Raymaecker, Annelies, en Caroline Dockx. 'Archeologienota: Archeologisch bureauonderzoek aan de Kerkstraat te Haasrode'. Archeologienota. Kessel-Lo: Studiebureau Archeologie bvba, 2016.

Goossens, E. *Toelichting bij de Quartairgeologische kaart - Kaartblad 32 Leuven*. Quartairgeologische Kaart. Leuven: Vlaamse Overheid Dienst Natuurlijke Rijkdommen, 2007.

Kaszas, Gabriella, en Tine Van den haute. 'Archeologische evaluatie van het bodemarchief ter hoogte van de Milsestraat 106 te Haasrode (Vlaams-Brabant)'. Archeologienota - Verslag van Resultaten. Gent: ABO nv, november 2018.

Laga, Pieter, Stephen Louwye, en Stéphane Geets. 'Paleogene and Neogene lithostratigraphic units (Belgium)', *Geologica Belgica*, 4/1-2 (2001): 135–52.

Van Ranst, E., en C. Sys. *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1 : 20 000)*. Gent: Laboratorium voor Bodemkunde - Universiteit Gent, 2000.

Online bronnen

Agentschap Onroerend Erfgoed. 'Inventaris Onroerend Erfgoed'. Geraadpleegd 17 januari 2017. <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/>.

Geopunt Vlaanderen. 'Atlas der Buurtwegen'. Geraadpleegd 2 januari 2017. <http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/8264f16f-45d2-4eae-bc77-f003c7830b20>.

'Haasrode'. In *Wikipedia*, 6 juni 2020. <https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Haasrode&oldid=56490634>.

'Oud-Heverlee'. In *Wikipedia*, 12 juni 2020. <https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Oud-Heverlee&oldid=56528547>.

6 FIGURENLIJST

Figuur 1: Criteria bij omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden	4
Figuur 2: Situering van het onderzoeksgebied en de coördinaten op de GRB-kadasterkaart (Geopunt, 2020).....	6
Figuur 3: Situering van het onderzoeksgebied op Orthofoto (Geopunt, 2020)	6
Figuur 4: Situering van het onderzoeksgebied op Orthofoto (Geopunt, 2020)	8
Figuur 5: Situering van het onderzoeksgebied op Gewestplan (Geopunt, 2020)	9
Figuur 6: Plan van de geplande verkaveling (Rudy Delang, landmeter-expert, 2020)	10
Figuur 7: Situering van het onderzoeksgebied op Toekomstplan (ARCHEBO bvba, 2020)	10
Figuur 8: Topografische kaart met situering van het onderzoeksgebied (Geopunt, 2020).....	12
Figuur 9: Situering van het onderzoeksgebied op het Digitaal Hoogtemodel (Geopunt, 2020)	12
Figuur 10: Hoogteprofiel doorheen het plangebied in NW-ZO richting (Geopunt, 2020)	13
Figuur 11: Oud-Heverlee aangegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Geopunt, 2020)	13
Figuur 12: Situering van het onderzoeksgebied op de Tertiairgeologische kaart (DOV, 2020)	14
Figuur 13: Situering van het onderzoeksgebied op de Quartairgeologische kaart 1/200.000 (DOV, 2020)	15
Figuur 14: Uitleg van het type volgens de quartairgeologische kaart, schaal 1/200.000 (DOV, 2020)	15
Figuur 15: Situering van het onderzoeksgebied op de Quartairgeologische kaart 1/50.000 (DOV, 2020)	16
Figuur 16: Situering van het onderzoeksgebied op de bodemkaart Vlaanderen (DOV, 2020)	17
Figuur 17: Situering van het onderzoeksgebied op de potentiële bodemerosiekaart (Geopunt, 2020) ...	18
Figuur 18: Situering van het onderzoeksgebied op de bodemgebruikskaart (Geopunt, 2020)	18
Figuur 19: Kaart met aanduiding van het onderzoeksgebied en de vondstlocaties uit de CAI (CAI, 2020)	21
Figuur 20: Kaart met situering van het onderzoeksgebied en IOE-relicten op GRB-basiskaart (IOE, 2020)	22
Figuur 21: Detail uit de Villaretkaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (Geopunt, 2020)	23
Figuur 22: Detail uit de Ferrariskaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (Geopunt, 2020).....	24
Figuur 23: Situering van het onderzoeksgebied op de Atlas der Buurtwegen (Geopunt, 2020).....	25
Figuur 24: Situering van het onderzoeksgebied op de kaart van Vandermaelen (Geopunt, 2020)	25
Figuur 25: Situering van het onderzoeksgebied op de Poppkaart (Geopunt, 2020)	26
Figuur 26: Situering van het onderzoeksgebied op de Topografische kaart van 1873 (Cartesius, 2020) ..	26
Figuur 27: Situering van het onderzoeksgebied op de Topografische kaart van 1904 (Cartesius, 2020) ..	27
Figuur 28: Situering van het onderzoeksgebied op de Topografische kaart van 1939 (Cartesius, 2020) ..	28
Figuur 29: Situering van het onderzoeksgebied op de Topografische kaart van 1969 (Cartesius, 2020) ..	28
Figuur 30: Situering van het onderzoeksgebied op de Orthofoto van 1971 (Geopunt, 2020).....	29
Figuur 31: Situering van het onderzoeksgebied op de Topografische kaart van 1981 (Cartesius, 2020) ..	29
Figuur 32: Situering van het onderzoeksgebied op de Topografische kaart van 1989 (Cartesius, 2020) ..	30
Figuur 33: Situering van het onderzoeksgebied op de Orthofoto van 1979-1990 (Geopunt, 2020).....	30
Figuur 34: Situering van het onderzoeksgebied op de Orthofoto van 2000-2003 (Geopunt, 2020).....	31
Figuur 35: Situering van het onderzoeksgebied op de Orthofoto van 2005-2007 (Geopunt, 2020).....	31
Figuur 36: Situering van het onderzoeksgebied op de Orthofoto van 2009 (Geopunt, 2020).....	32
Figuur 37: Situering van het onderzoeksgebied op de Orthofoto van 2008-2011 (Geopunt, 2020).....	32
Figuur 38: Situering van het onderzoeksgebied op de Orthofoto van 2012 (Geopunt, 2020)	33
Figuur 39: Situering van het onderzoeksgebied op de Orthofoto van 2013-2015 (Geopunt, 2020).....	33
Figuur 40: Synthesepan met aanduiding van de geplande werken (ARCHEBO bvba, 2020)	38

7 PLANNENLIJST

HABL/20/09/30/1 - Digitale aanmaak	6
HABL/20/09/30/2 - Digitale aanmaak	6
HABL/20/09/30/3 - Digitale aanmaak	8
HABL/20/09/30/4 - Digitale aanmaak	9
HABL/20/09/30/5 - Digitale aanmaak	10
HABL/20/09/30/6 - Digitale aanmaak	12
HABL/20/09/30/7 - Digitale aanmaak	12
HABL/20/09/30/8 - Digitale aanmaak	13
HABL/20/09/30/9 - Digitale aanmaak	14
HABL/20/09/30/10 - Digitale aanmaak	15
HABL/20/09/30/11 - Digitale aanmaak	16
HABL/20/09/30/12 - Digitale aanmaak	17
HABL/20/09/30/13 - Digitale aanmaak	18
HABL/20/09/30/14 - Digitale aanmaak	18
HABL/20/09/30/15 - Digitale aanmaak	21
HABL/20/09/30/16 - Digitale aanmaak	22
HABL/20/09/30/17 - Digitale aanmaak	23
HABL/20/09/30/18 - Digitale aanmaak	24
HABL/20/09/30/19 - Digitale aanmaak	25
HABL/20/09/30/20 - Digitale aanmaak	25
HABL/20/09/30/21 - Digitale aanmaak	26
HABL/20/09/30/22 - Digitale aanmaak	26
HABL/20/09/30/23 - Digitale aanmaak	27
HABL/20/09/30/24 - Digitale aanmaak	28
HABL/20/09/30/25 - Digitale aanmaak	28
HABL/20/09/30/26 - Digitale aanmaak	29
HABL/20/09/30/27 - Digitale aanmaak	29
HABL/20/09/30/28 - Digitale aanmaak	30
HABL/20/09/30/29 - Digitale aanmaak	30
HABL/20/09/30/30 - Digitale aanmaak	31
HABL/20/09/30/31 - Digitale aanmaak	31
HABL/20/09/30/32 - Digitale aanmaak	32
HABL/20/09/30/33 - Digitale aanmaak	32
HABL/20/09/30/34 - Digitale aanmaak	33
HABL/20/09/30/35 - Digitale aanmaak	33
HABL/20/09/30/36 - Digitale aanmaak	38